

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

7^E JAARGANG

WOENSDAG 8 MAART 1922

No. 323

INHOUD

	Blz.
WINSTDEELING BIJ DE SUIKERINDUSTRIE OP JAVA door <i>Mr. A. W. Hartman</i>	207
Het antwoord der Indische Regeering op mijn artikel over „De geldelijke uitkomsten van het Staatsspoorweg-(S.S.)-bedrijf in Indië" II door <i>G. P. J. Caspersz</i>	210
Het Ontwerp-Pachtwet door <i>Mr. Dr. R. H. Baron de Vos van Steenwijk</i>	212
De Internationale Kamer van Koophandel in 1921 door <i>Mr. J. E. Claringbould</i>	212
Londensche Correspondentie	214
De Rijksmiddelen	216
AANTREKENINGEN:	
De arbeidstijd in de Duitse en in de Nederlandsche industrie	216
Handelspolitieke vraagstukken in Zweden 1920—1921	217
BOEKAANKONDIGING:	
Jean Morellet: <i>L'Organisation de la Cour permanente de Justice Internationale</i> , bespr. door <i>Prof. Mr. Ph. Kleinjans</i>	217
INGEZONDEN STUKKEN:	
De Theemarkt en de Colonial Preference Act door <i>W. de Cock Buning</i> (met naschrift door onzen medewerker)	218
OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN	
MAANDCIJFERS:	
Overzicht der Rijksmiddelen	220
Ontvangsten van Spoor- en Tramwegmaatschappijen, October 1921	221
Résumé uit het „Monthly Bulletin of Statistics"	221
Emissies in Februari 1922	222
Productie der Kolenmijnen	222
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	
Geldkoersen.	Effectenbeurzen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.
Bankstaten.	Verkeerswezen.

INSTITUUT

VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

Algemeen Secretaris: *Mr. G. W. J. Bruins*.
Assistent-Redacteur voor het weekblad: *D. J. Wansink*.
Secretariaat: *Pieter de Hooghweg 122, Rotterdam*.
Aangeteekende stukken: *Bijkantoor Ruige Plaatweg 57*.
Telefoon Nr. 3000. Postchèque- en girorekening
Rotterdam No. 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 25,— per jaar. Losse nummers 50 cents.

Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonné's, leden en donateurs kosteloos, voor zoover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: *Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage*.

6 MAART 1922.

In afwachting van de geldbehoefte voor de nieuwe staatsleening, was de geldmarkt deze berichtswEEK tamelijk onzeker. Over het algemeen was nochtans

de stemming vast. Call geld was gezocht en bijna niet te krijgen en ook particulier disconto liep weer op. Aanvankelijk werd nog voor 4½ pCt. afgedaan, maar al spoedig werd 4¼ pCt. genoteerd en in het laatst der week moest 4½ pCt. toegestaan worden. Daarentegen bleef prolongatiegeld vrij ruim. De notering schommelde tusschen 3¾ en 4¼ pCt.

* * *

Op de wisselmarkt bleven de koersen vrij stationnair met vaste tendens. Een uitzondering maakten echter de markten, die na de berichten over de conferentie te Boulogne sterk terugliepen. Waar de verwachtingen van vermindering der oorlogslasten voorloopig weder eens in rook zijn opgegaan, is het niet te verwonderen, dat in Duitschland tot overhaasten aankoop van alle uitgestelde aankopen van buitenlandse wissels werd overgegaan. Dientengevolge trad een daling van den markkoers in aan alle buitenlandse beurzen. Hedenochtend werd hier zelfs tot 98 cent afgedaan.

LONDEN, 4 MAART 1922.

Gedurende de afgelopen week had de geldmarkt een zeer onregelmatig verloop. Op Maandag heerschte een geprononceerde schaarschte en, hoewel zulks niet tot opnamen bij de Bank of England leidde, liep de koers voor daggeld op tot 4 pCt. Den volgenden dag vertoonde de markt een aanzienlijk ruimer tendens, welke op Woensdag den 1sten nog versterkt werd door uitkeering van ca. 20 miljoen £ rente op Government Securities. Op Donderdag trad weder een reactie in, in verband met de inning der belastinggelden. Vrijdag was de markt daarentegen weder iets ruimer: daggeld deed 2½—3 pCt. en 7-daags geld 3 pCt. Het geringe bedrag aan de Bank verschuldigd werd afbetaald.

De disconto's ondergingen slechts geringe fluctuaties; op Vrijdag bedroegen zij voor prima bankaccepten 3½—3¼ pCt. voor alle looptijden.

WINSTDEELING BIJ DE SUIKER-INDUSTRIE OP JAVA.

Onder bovenstaanden titel verscheen van de hand van den heer G. Gonggrijp in het laatst van 1921 bij J. H. de Bussy te Amsterdam een boekje, dat een pleidooi voor de invoering van het systeem van winstdeeling bij de suikerindustrie op Java geeft.

Schrijver behandelt in de eerste hoofdstukken verschillende pro's en contra's, gedeeltelijk in dialoogvorm, waarbij de tegenargumenten, dikwijls met een enkele pittige opmerking gemaakt, bij den lezer niet nalaten indruk te maken, doch waarbij de voorstander natuurlijk steeds het laatste woord behoudt.

Voortdurend wordt er de nadruk op gelegd, dat het groote voordeel van het systeem hierin ligt, dat het strekt tot vestiging van wat de schrijver den socialen vrede noemt, tot het leggen van een inniger band tusschen arbeider en ondernemer of onderneming.

Schrijver behandelt voorts kortelijks de bevolkingsfondsen, door de Koloniale Bank gevormd, waarvoor de heer J. J. Benjamin, destijds haar hoofdagent te Soerabaja, later haar directeur, zich beijverde, ofschoon deze fondsen feitelijk buiten het onderwerp staan, en met profit sharing als loonsysteem niets te maken hebben.

Ook aan de plannen van den Gouverneur-Generaal Fock ter vorming van z.g. winstaandeelkassen wijdt schrijver eenige bladzijden. Ook deze plannen staan buiten iedere loonregeling, al kondigt de memorie van toelichting ze als zoodanig aan. Schrijver toont zich een tegenstander dier plannen, omdat hij van wettelijke inmenging in deze geen heil verwacht. Punt van aanknooping met die plannen vormt de, zoowel door schrijver van het profitsharing, als door Mr. Fock van zijn winstaandeelkassen, verwachte tot standkoming van den socialen vrede.

Inderdaad is deze verwachting schrijvers hoofdmotief. Wel verzekert hij herhaaldelijk, dat zijn systeem geen wonderdrankje is, en hij het als zoodanig niet aandient, maar dit lijkt eigenlijk eene protestatio actui contraria. Schrijvers verwachtingen van zijn systeem, mits het dan maar op door hem aangegeven wijze en tijdstip wordt ingevoerd, zijn zóó veel omvattend en hoog gespannen, dat het toch wel eenige familietrekken met de pinkpillen gemeen heeft.

Ik, voor mij, mis alle geloof, dat die sociale vrede te koop is met een loonstelsel. Het erlangen van dien vrede ligt m.i. niet op het gebied, door de economie bestreden, der stoffelijke welvaart. En de ondernemer, die ter wille van dien vrede het winstdeelingstelsel invoert, komt m.i. bedrogen uit. Natuurlijk, als één enkele fabrikant, zonder zijn vaste loonen te verlagen, den arbeiders bovendien een winstaandeel toekent, zal hij in den eersten tijd vermoedelijk tevredener gezichten zien, vooral als zijn winsten eenigszins aanzienlijk zijn. Deze tevredenheid, trouwens zonder wezenlijken geestelijken inhoud, zou hij intuschen door iedere andere bevoordeeling zijner arbeiders, in vergelijking met wat hun vroeger of met wat op andere ondernemingen betaald wordt, ook verkregen hebben. Zij verdwijnt echter, zoodra zijn winsten afnemen, of de andere ondernemers die extra bevoordeeling, op welke manier dan ook, bij hun arbeiders compenseeren.

En dit spreekt vanzelf.

De sociale onvrede ontstaat uit de begeerte naar meer bij de arbeiders, naar meer loon zoowel als naar meer macht, en de weigerachtigheid der ondernemers om aan die begeerte te voldoen. In hoeverre begeerte en weigerachtigheid rechtvaardig zijn, of niet, blijve hier in het midden. Schrijver laat dat ook in het midden. Maar zeker is het, dat, zonder die beide, van onvrede op sociaal gebied tusschen arbeider en ondernemer geen sprake zou zijn.

De begeerte naar meer uit zich o.a. in hooger looneischen. Hoe kan men nu verwachten, dat die begeerte zou eindigen door de toekenning van een tantième? Zeker, de belangen van beide loopen dan in zoover parallel, als beide meer of minder krijgen naar gelang de bedrijfsresultaten beter of slechter zijn. Maar zij blijven recht tegen elkaar in gaan in zooverre, als over de hoegroothed van het tantième net zoo lustig gestreden kan worden, als over de hoegroothed van het loon. Ik weet wel, dat stakingen voor de bedrijfsuitkomsten altijd nadeelig zijn, en men zou kunnen denken, dat arbeiders bij winstdeeling dus per se minder zullen staken dan anders, omdat zij zelf de gevolgen der staking in hun tantième gevoelen, maar dan vergeet men, dat, ingeval zij de staking winnen, het nadeel in de bedrijfsuitkomsten voor hen wel steeds door de bevochten voordeelen gecompenseerd zal wor-

den. En wie gaat, ook zonder winstdeelingssysteem, tegenwoordig staken, als hij, of althans zijn leiders, niet *verwachten* te overwinnen?

De Suikerindustrie heeft op dit gebied reeds ondervinding opgedaan. Voor het Europeesch personeel is het systeem van winstdeeling naast de vaste salariering al jaren van kracht. Heeft het er iets van, dat dit systeem, als zoodanig den vrede heeft gebracht, of liever: het ontstaan van onvrede heeft verhinderd? In geenen deele. Ofschoon de tantièmes over de geweldige winsten, die 1920 beloofde, ongehoord hoog moesten worden, is de onvrede tusschen Europeesch personeel en ondernemers nooit zoo groot geweest, als in dat jaar, en heeft het weinig gescheeld, of op het parool der bestuurders van den Suikerbond was een vrij algemeene staking uitgebroken ter wille van geëischte verhoogingen van de vaste salarissen.

Onder alle lagen des volks heeft men, ten allen tijde, en ook nu nog *tevredenen* en *ontevredenen* aangehouden. De *tevredenheid* ziet men in den regel bij hen, die werken in de eerste plaats om het werk zelf. Het loon is hun bijzaak. Typen van deze soort menschen zijn b.v. de waarachtige artisten en geleerden, die niettegenstaande zij voor hun, henzelf in niets ontziende, arbeidsprestatie bijna altijd heel slecht betaald worden, door liefde tot hun werk worden aangedreven, en het voor geen beter betaalden arbeid willen ruilen. Artisten en geleerden zijn de beide opperste categorieën, maar ook bij veel minder verheven werk treft men zulke arbeidsbezielde menschen aan. Zij zijn dat van nature, of door wijsgeerige overweging geworden, want iedere groote wijsbegeerte wijst de passie naar macht en bezit als verwezenlijkende factor van menschelijk geluk onvoorwaardelijk af. Het meerendeel wordt echter door geen liefde bezielde, vindt in den arbeid geen bijzondere vreugde, en werkt om der wille van het loon. Hoe meer loon, hoe hooger het werk in aanzien staat. Het is moeilijk uit te maken, of in dezen tijd de laatste categorie op zichzelf in evenredigheid veel talrijker is dan in vroeger eeuwen. Zeker is het, dat de onvrede veel grooter is dan in vele vroegere periodes. Maar de oorzaak daarvan behoeft nog niet gelegen te zijn in eene van nature andere geaardheid der menschen.

De omstandigheden, waarin zij opgroeien, hebben, zoolang zij die nog als meeslepende macht ondervinden, in plaats van ze te overwinnen, zeker veel invloed. Zoo was in vroegere eeuwen de begeerte naar meer en hooger vanzelf belangrijk aan banden gelegd door het bestaan van standen. Eens poorters begeerten zullen als regel wel tot zijn eigen stand beperkt zijn gebleven. De maatschappij stelt nu echter geen grenzen meer, de mogelijkheid der verwezenlijking van de stoutste machts- en bezitsdroomen in zeer korten tijd demonstreert zich trouwens telkens weer aan den een of anderen z.g. boffer. Ook de godsdienst schonk vroeger het geloof aan een van hooger hand in het leven geroepen ongelijkheid der menschen en prees als deugd de tevredenheid met hetgeen men op aarde bezat, en het loon, met den voorvaderlijken arbeid verdiend.

Aan den anderen kant schijnt het fabriekswerk voor het meerendeel der arbeiders, ook al door de ver doorgevoerde arbeidsverdeling, tegenwoordig er niet toe bij te dragen, om de liefde tot den arbeid te wekken of te versterken. En de laatdunkendheid, waarmee de „beschaafden”, in onevenredige overschatting van hun z.g. geestelijk werk, zoetjes aan op alle handenarbeid, waarvan zij geen verstand en waarvoor zij dus ook geen waardeering meer hadden, zijn gaan neerzien, heeft er veel toe bijgedragen, dat de handenarbeid een aanzien van minderwaardigheid verkreeg. Hoe kon aldus behouden worden het „Jeder freut sich seiner Stelle?”

Bedenkt men verder, welke mogelijkheden het snelle verkeer en de groote steden geschapen hebben, om op allerlei wijze divertissement te verkrijgen, waar men vroeger met huisvljijt bij den huiselijken haard bleef, zoodat het loon den meesten menschen al te gemakke-

lijk uit de vingers glipt, dan heeft men zeker al een aantal omstandigheden genoemd, die de begeerte naar meer tegenwoordig in bijzondere mate moeten prikkelen.

Ten slotte mag men hierbij niet vergeten de kracht, die uitgaat van vergaderingen, kranten, vertoogen enz. enz. van politieken en niet-politieken aard, die in den regel de ontevredenheid als hoogste deugd, en den strijd, als het eenige middel, om tot geluk te geraken, aanprijzen.

Vele der genoemde factoren werken er anderzijds toe mede, dat ondernemers van hun kant evenzeer grootere inkomsten behoeven, of meenen noodig te hebben.

Critiek op dit alles wordt hier niet bedoeld. Er zijn er, die er om treuren, er zijn er echter evenzeer, die er om juichen.

Maar dit lijkt mij, dat uit dit alles toch zeker en stellig moet blijken, dat de tegenwoordige onvrede onmogelijk in vrede kan verkeerd worden door de invoering van een nieuw loonstelsel, door den arbeiders een deel der handelswinsten van het bedrijf toe te tellen. Zóó eenvoudig is de zaak heusch niet en zóó van zuiver, of zelfs maar in hoofdzaak, materieelen aard evenmin.

Voor hen, die den strijd prediken, de ontevredenheid prijzen, als volkomen gerechtvaardigd en uitsluitend gevolg van schuld der ondernemers, is het verkrijgen van den z.g. socialen vrede slechts dan begeerenswaard, wanneer hij samenvalt met de overwinning der z.g. proletarische klasse, die naar hun idee een volkomen opheffing van de maatschappelijke en materiele ongelijkheid der menschen met zich zal brengen. Mocht dus de sociale vrede werkelijk resulteren uit het winstparticipatie-stelsel, al ware het maar voor een tijdje, dan zullen deze menschen, omdat de gelijkheid daarmee geenszins verkregen is, dien socialen vrede niet begeeren. Men ziet dan ook, dat de sociaal-democraten voor de invoering van winstparticipatie weinig enthousiast, grootendeels zelfs ertegen zijn.

Voor hen echter, die ook zonder dat de socialistische droom verwezenlijkt wordt, den z.g. socialen vrede mogelijk achten, en ook wenschenswaard, behoort het daarentegen duidelijk te zijn, dat het erlangen daarvan veel meer, zoo niet uitsluitend, een vraagstuk is van psychischen aard, dan een van dubbeltjes.

Al die omstandigheden, zooeven door mij opgesomd, en er zijn er nog ettelijke meer, zijn in den grond van geestelijken aard, en alleen op het gebied des geestes kunnen zij, zoo ooit, beïnvloed worden.

Hiermede is niet gezegd, dat het participatiestelsel als loonstelsel per se is af te keuren. Er is alleen gezegd, dat men er niet van moet verwachten, wat er niet mee te bereiken is. Uit zuiver bedrijfs-economisch oogpunt beschouwd zal het in al die gevallen goed werken, waarin de individuele arbeider een belangrijken invloed op de resultaten kan hebben door zijn meerderen of beteren arbeid. Dit weet iedereen al lang.

Dat het echter op zichzelf, in abstracto, billijker of beter zou zijn, dat een arbeider naast zijn vast loon een wisselend bedrag naar rato der bedrijfswinst voor zijn arbeid ontvangt, dan dat hij alleen vast loon erlangt, is reeds daarom moeilijk vol te houden, omdat dit impliceert, dat de ondernemer dan ook tegenover hem verplicht is, die winst te maken en tot 't uiterste op te voeren, hetgeen weer tot de conclusie voert, dat b.v. gemeentelijke of staatsbedrijven (denk aan gemeentereiniging, politie, etc.), die geen winst beoogen, doch, in handen van particulieren gedacht, zeker winst zouden maken, hun plicht niet doen, althans geen sociale vrede binnen de grenzen dier bedrijven denkbaar zou zijn.

De wenschelijkheid van het stelsel kan dan ook alleen naar elk concreet geval beoordeeld worden. Bij die beoordeeling zal m.i. een groote rol spelen de waarde, die het in de oogen der arbeiders heeft. Achten zij het in hooge mate begeerlijk, dan kan

het best zoover komen, dat men, ter opheffing van oogenblikkelijke moeilijkheden, er toe besluit, den teerling maar te werpen, en te zien, hoe de moeilijkheden, die men er van verwacht, zich zullen oplossen.

Maar zoover is het op 't oogenblik lang niet. Wat schrijver wil, is, dat men het, zonder dat er om gevraagd wordt, invoert, omdat het uit zichzelf goed is, en naar den vrede leidt. De arbeiders begeeren het over het algemeen niet, omdat ook hunnerzijds geen vertrouwen meer bestaat. Zij zouden het als toeslag boven het vast loon wel willen, maar zij hebben niet het vertrouwen, dat het dit loon niet drukken zal; indien het al bij de invoering het op dat moment geldend loon niet drukt, hoe zal men kunnen nagaan, of het den loop, die het loon in de toekomst anders zoude hebben, niet nadeelig beïnvloeden zal? Alleen vertrouwen zou over dit gevoel van onzekerheid kunnen heen helpen. Het is dan ook denkbaar, dat het stelsel daar, waar sociale vrede bestaat, zich uitend in een welbewust en wederzijdsch vertrouwen en in erkenning en waardeering van wederzijdsche verschillende taak en roeping, een goed werkend stelsel zal zijn. Waar dat vertrouwen en die waardeering ontbreken, is van het profitchaving echter eerder vergering van den onvrede te verwachten dan vermindering.

Ik ben het geloof toegedaan, dat dit vertrouwen en die waardeering kunnen en ook wel zullen terugkeeren, maar niet vóórdát een machtige geestelijke strooming, tegengesteld aan die, welke in het algemeen aan de negentiende eeuw haar karakter gaf, over het meerendeel der menschen zal zijn vaardig geworden, een geestelijke levenshouding gezocht en, wellicht uit de oudheid, hervonden zal zijn, waardoor het nuchter, of zoo men wil: gezond, filisterverstand, dat in de laatste eeuwen steeds meer de alleenheerschappij verwierf, ontmaskerd en, zoo mogelijk voor goed, als haatzuchtig tyran onttroond zal worden. De kiemen van zulk een geestelijke herleving schijnen mij slechts hier en daar, en nog bij enkelingen, doch reeds in menig opzicht en niet slechts in bepaalde lagen der maatschappij voor hem, die oogen heeft ook voor het schijnbaar kleine, zichtbaar, voor hem, die ook de zachtere geluiden hoort, verneembaar, . . . zelfs te midden van warreling en schetterend geraas, waarmee de oude tyran zijn tegenwoordige en meest heftige hartstochten botviert. Wellicht geldt het voor hem reeds een inluiden van een veranderde houding, het begin van een teweerstelling, een wijken en ten laatste een val.

Ondernemers kunnen ter bevordering van wederzijdsch vertrouwen en waardeering slechts hun steentje bijdragen, maar dan toch een steentje. Maar zij zullen dan, zie ik wel, het vraagstuk als wat het is, n.l. een geestelijk vraagstuk moeten beschouwen. Het parool van onzen tijd, dat alles met geld te koop is, gaat hier zeker niet op. Niet in den afstootenden letterlijken zin, maar ook niet in dien zin, dat het er maar op aan zou komen, proletariërs tot bezitters te maken, om uit den tegenwoordigen onvrede te geraken.

„Het aantal bezitters vergrooten, vergrooten, vergrooten”, roept schrijver. Ik beweer niet, dat armoede wenschelijk is, maar wel, dat men de geestelijke sfeer, die als het eindresultaat van den gang der negentiende eeuw er nu eenmaal is, niet te boven kan komen langs materieelen weg. Zou men, in den tegenwoordigen bodem geld zaaïende, werkelijk vrede oogsten? Deze vraag beoogt niet het antwoord: houdt uw geld in den zak. Het kan goed zijn, het uit te zaaien. Maar als men het doet, om vrede te oogsten, dan weet men of niet, wat vrede is, of men kiest een ondeugdelijk middel.

Van vrede kan men eerst spreken, als er een positieve daarop gerichte geestelijke gestemdheid is, niet als men een, uitteraard slechts oogenblikkelijke toestand beleeft, wier eenige karaktertrek deze negatieve is, dat er momenteel geen daadwerkelijk gevecht is.

A. W. HARTMAN.

HET ANTWOORD DER INDISCHE REGEERING
OP MIJN ARTIKEL OVER „DE GELDELIJKE
UITKOMSTEN VAN HET STAATSSPOORWEG-
(S.S.)BEDRIJF IN INDIE.

II.

Hoe gewoon financieele verrassingen in Indië ook zijn, tot dusverre had men toch nog niet iets beleefd, dat vergelijkbaar is met het geval, dat in een tijd van hoogconjunctuur op verkeersgebied gelijk 1917/1920 was, waarin de particuliere spoorwegen kans zagen hun bedrijfsoverschot met ongeveer 35 pCt. te vermeerderen, dit bij S.S. met ruim hetzelfde percentage achteruitgang. Daarom had men van de Regeering een afdoende verklaring hiervoor mogen verwachten. In Haar antwoord wordt echter niets aangevoerd ten betooge, dat die achteruitgang niet kon worden voorkomen. Langs dit punt wordt eenvoudig heen gepraat. Men kan trouwens bezwaarlijk bestrijden, dat het anders had gekund. Een voor dat tijdvak van groote geldruimte onder de bevolking betrekkelijk geringe en niet drukkende tariefsverhoging ware toereikend geweest om den achteruitgang te keeren. Zij is echter achterwege gebleven, omdat men zich van den achteruitgang niet eens bewust was, al wil men 't thans doen voorkomen, alsof zulks gegronid was op overwegingen van sociaal economischen aard. Zover is destijds heusch niet gedacht.

Het is een typisch verschijnsel bij overheidsbedrijven en vooral bij de zeer groote als S.S., dat onvoldoende gelet wordt op de geldelijke uitkomsten. Voor de leiders ontbreekt de prikkel om daaraan veel aandacht te schenken, omdat hoe de uitkomsten ook zijn, zij daarvan nimmer moeilijkheden voor hun bedrijven te duchten hebben. De schatkist staat steeds open om eventuele verliezen te dekken, en mochten zij al ontstaan, zoo weet men ze altijd goed te praten. Het heet dan, dat winst volstrekt niet beoogd werd, en dat wat op het bedrijf verloren is, weer in anderen vorm aan de gemeenschap ten goede is gekomen. Immers heeft deze geprofiteerd van de te lage prijzen, welke het bedrijf in ruil voor zijn diensten of producten ontvangen heeft. Uit het Regeeringsantwoord klinkt ons een soortgelijke averechtsche redeneering tegemoet, met de toevoeging nog wel om vooral in aanmerking te nemen, dat een groot gedeelte van het S.S.-net niet bekostigd is uit leeningsgeld, maar uit de gewone middelen en daarom geacht mag worden thans voor nihil te boek te staan. Menigeen zal dit met mij een zonderlinge financieele theorie noemen. Maar krasser nog is de poging, die gedaan wordt om de voorstelling te wekken, dat goed beschouwd het jaar 1920 zelfs nog winst heeft opgeleverd.

De volgende passage is hieraan gewijd:

„Denkt men zich van deze exploitatiewinst nog een bedrag van 1½ procent van de in alle spoorwegen (rendabele en onrendabele) van oudsher gestoken kapitalen afgeschreven of wel gereserveerd voor de vorming van een algemeen vernieuwingsfonds, dan rest, indien men het bedrijf voor de uit dat fonds gekweekte rente te goed schrijft, nog een netto-winst¹⁾ van pl.m. 6 miljoen. Dit bedrag is inderdaad niet voldoende om over alle vorengenoemde kapitalen de door den heer Caspersz verlangde rente uit te keeren.”

Zooals 't daarin gezegd wordt moet onwillekeurig de gedachte rijzen, dat de eisch van 4 pCt. rente, het bedrag waarom het hierbij gaat, er door mij ingebracht is geworden. Zulks nu moet ik tegenspreken. Deze rentevoet is de bij de landsbedrijven gebruikelijke, waarvan ook uit is gegaan bij de meermalen aangehaalde rentabiliteitsberekening voor 1921. Derhalve mag hij als volkomen redelijk worden aangemerkt. Winst is er pas, wanneer het exploitatieoverschot grooter is dan de naar dezen rentevoet berekende rentelast en aangezien dit, wat het Regeeringsantwoord zelf toegeeft, voor 1920 niet het geval was, werd over dat jaar ook geen winst behaald, doch wel verlies geleden. Het bedrag van 6 miljoen, waarvan

¹⁾ Ook in het Regeeringsantwoord gecursiveerd.

hierboven sprake is, wordt dan ook geheel ten onrechte als winst geïntroduceerd. De waarheid is, dit moge ik hier even in herinnering brengen, dat toen 9 miljoen verloren werd.

De beschouwingen omtrent de onredelijkheid van den eisch, dat S.S. rendabel zij in dien zin, dat het zich bedruipt, lijden in hooge mate aan overdrijving. Het is nog niet zo heel lang geleden, dat men, wat dit betreft, tot gansch andere resultaten kwam. Ik verwijs daartoe weer naar de in het begin van 1920 samengestelde rentabiliteitsberekening voor 1921, die, na volledige dekking van pensioen- en kapitaallasten, met een winst van 1,5 miljoen sloot, welk heugelijk vooruitzicht van verdere tariefsverhogingen deed afzien, niettegenstaande daarop in den Volksraad was aangedrongen. Het beroep op de vele onrendabele lijnen, die S.S. bevat, welke eene volledige rentabiliteit van het geheele net in den weg heeten te staan, gaat dan ook niet op. Zij waren er reeds, toen de rentabiliteitsberekening werd opgezet, en desondanks was het resultaat, dat toch winst kon worden berekend.

Dat 't ten slotte anders is uitgevallen en het bedrijf verlies heeft gebracht, daaraan dragen niet die lijnen schuld, doch de omstandigheid, dat men niet intijds heeft ingezien, dat de geweldige stijging der uitgaven slechts door een genoegzame tariefsverhoging was bij te houden.

Overigens geef ik natuurlijk toe, dat de rentabiliteit van S.S. door de onrendabele lijnen niet zonder meer vergelijkbaar is met die der particuliere ondernemingen. Dit heb ik in mijn artikel zelfs vooropgesteld en daarom ben ik daarin t.o. van S.S. niet verder gegaan dan tot den eisch, dat het zijn kosten dekt. Voor particuliere ondernemingen ware dit niet voldoende; zij verlangen daarboven nog winst. Het meere deel is hierin tot dusverre behoorlijk geslaagd, en in staat geweest bevredigende dividenden uit te keeren. De bedrijfsleiding heeft echter gezorgd, dat de tarieven in overeenstemming met de uitgaven werden gehouden. Of dit altijd mogelijk zal zijn ook bij de te verwachten verdere voortzetting der malaise in het verkeer, is een vraag, die niet zoo dadelijk te beantwoorden is. Alleen de toekomst kan hierin uitspraak doen. Het mag echter reeds als een groote verdienste worden aangemerkt, dat het behoudens enkele uitzonderingen tot dusverre gelukt is.

Het Regeeringsantwoord geeft een opsomming der onrendabele S.S.-lijnen, die ik bij de resumeering daarvan onder 6e. overnam. Dit overzicht is echter enkel juist voor de lijnen in Atjeh, Zuid-Sumatra en Bandjar-Parigi, echte pionierlijnen, die om militaire of om economische redenen aangelegd werden, en werkelijk onrendabel zijn, en het wel in afzienbaren tijd blijven zullen. Voor de overige lijnen is de benaming onrendabel of te eenemale onjuist of zeer overdreven. Op Padalarang-Krawang en Tjikampek-Cheribon overtreft de veerkeersdichtheid aanmerkelijk die op Semarang-Cheribon, een der beste particuliere lijnen. Het verkeer is daarop zoo intensief, dat die lijnen betrekkelijk spoedig in aanmerking zullen moeten komen om van dubbel spoor te worden voorzien, en aan dergelijke lijnen durft men een plaats toe te kennen in het overzicht der „onrendabele lijnen”. De lijnen Kalisat-Banjoewangi en Cheribon-Kroja hebben een bereids vrij hoog ontwikkeld vervoer, terwijl op Rangkas Betoeng-Laboean wel een druk reizigersvervoer bestaat, doch het goederenvervoer nog vrij zwak is. Ook deze lijnen kan men kwalijk aanhalen om aan te toonen met welke slechte lijnen S.S. zoolo opgescheept zit.

Echter ook de groote particuliere netten bestaan uit baanvakken van zeer uiteenlopende rentabiliteit. Om zich daarvan te overtuigen heeft men slechts de opgaven hunner veerkeersdichtheid te raadplegen, welke men vinden kan in hun jaarverslagen of anders in het „Verslag betreffende het spoor- en tramwegwezen in N.-I.”. Men zal dan ontwaren, dat 'deze net-

ten even goed stukken bevatten, die op zichzelf onrendabel en dus ook onbestaanbaar zouden zijn, en de rentabiliteit van het geheele net drukken.

Voor nieuwe lijnen is dat de eerste jaren zelfs regel. Zulke lijnen zijn echter juist bestaanbaar, omdat zij deel uitmaken van een overigens zoo productief net, dat de verliezen daarop goedge maakt kunnen worden door de winsten op de andere gedeelten. In dit geval verkeert niet alleen naar mijne meening, doch vermoedelijk ook naar die van elken onbevooroordeelde deskundige het S.S.-bedrijf. Het beschikt op Java over een prachtig net, dat in staat is de verliezen, die geleden worden op de exploitatie der werkelijk onrendabele lijnen op Sumatra en elders goed te maken, en zodoende te bereiken, dat het geheele bedrijf zich bedruipt.

Uiteraard heeft dit compensatievermogen zijn grenzen, en kan men maar niet onbeperkt doorgaan met de Buitengewesten te begiftigen met onrendabele pionierlijnen. Anders wordt ten slotte de toestand geschapen, dat het spoorwegbedrijf zich in zijn geheel niet meer bedruipen kan, en een lastpost wordt, die uit de overige middelen moet worden bijgesprongen. Het voorbeeld dat Canada in dit opzicht geeft, moge daarbij voor oogen worden gehouden. (Zie Railway Gazette — 1921 — blz. 953). In dit land zijn 8000 KM. staatslijnen aangelegd, die door het verkeer nog niet verlangd worden en volkomen onrendabel zijn. Men schat, dat de staatslijnen dientengevolge gedurende de eerstvolgende 20 jaar een verlies zullen opleveren van 12 miljoen dollar per jaar. Dit wordt zelfs te kras geoordeeld voor een land met zulke mogelijkheden als Canada, dat pionierlijnen meer dan eenig ander land behoeft om anders onbereikbare, doch veelbelovende uitgestrekte gebieden in cultuur te brengen. Bij den thans in Indië ingeslagen koers van beperking der uitgaven voor zulke doeleinden is dat gevaar gelukkig afgewend. De huidige verhoudingen zijn in elk geval nog zoo, dat S.S. zich bedruipen kan, een verstandige loonpolitiek daarbij vooropgesteld.

Het Regeeringsantwoord legt grooten nadruk op het feit, dat sedert 1916 aan onrendabele lijnen en uitbreidingswerken ongeveer 150 miljoen is ten koste gelegd. Het in S.S. gestoken kapitaal werd daardoor met ca. 50 pCt. vermeerderd. Hoeveel daartoe door onrendabele nieuwe lijnen werd bijgedragen is niet na te gaan; niettemin kan wel worden gezegd, dat het niet het grootste deel daarvan heeft uitgemaakt. Dit komt voor rekening van de uitbreidings- en verbeteringswerken, die noodzakelijk waren om de enorme verkeersstijging op Java het hoofd te bieden. Men mag de uitgaven daarvoor echter niet in één adem noemen met die voor onrendabele nieuwe lijnen. Het is weliswaar mogelijk, dat bij het doen der eerstgenoemde uitgaven men zich niet tot het strikt noodige heeft weten te beperken, dit neemt niet weg, dat de werken, waarvoor zij bestemd waren, op zichzelf geen uitstel konden lijden, zonder den verkeersbelangen ernstig nadeel toe te brengen. Voor de onrendabele nieuwe lijnen geldt zulks echter niet; geen enkel belang ware geschaad, wanneer b.v. aan de lijnen door de wildernissen van Zuid-Sumatra niet begonnen was of de bouw daarvan stopgezet was, toen daartoe in 1914 na de opening voor het verkeer der eerste sectie van de Lamponglijn het voorstel werd gedaan, omdat zij niet het minste economisch aspect aanbod en het daarvoor benodigde geld nuttiger besteed kon worden.

In noodzakelijke uitbreidingswerken moeten de particuliere ondernemingen uit den aard der zaak naar verhouding niet minder groote sommen steken dan S.S. Lieten zij zulks na, dan zouden zij in haar taak tekort schieten; zulks is den grooten Maatschappijen althans nog nimmer op goede gronden verweten kunnen worden. In het tijdvak 1916/1920 vermeerderde dientengevolge het in de particuliere lijnen vastgelegd kapitaal met 50 miljoen of met 27 pCt.

Het Regeeringsantwoord heeft 't noodig geordeeld om even naar voren te brengen, wat het particuliere bedrijfsleven in de laatste jaren tot schade van zoovele te zien heeft gegeven, ten bewijze, dat de leiding daarbij evengoed zoo al niet erger kan falen. Op zichzelf is dit volkomen juist, maar de particuliere bedrijven, waarop gedoeld wordt, waren alle bedrijven van speculatieven aard, wier uitkomsten in nauw verband staan met de concurrentie en de economische toestanden van andere landen. Met dergelijke onberekenbare factoren heeft de leiding van landsbedrijven niet te kampen, en daarom lijkt mij de opmerking misplaatst.

Ook bij de Algemeene beschouwingen over de 1ste aanvullingsbegroting is in den Volksraad het standpunt ter sprake gekomen, waarop de Indische Regeering zich ten aanzien der rentabiliteit van de landsbedrijven heeft te stellen. Dienaangaande is door den Regeeringsgemachtigde voor Algemeene Zaken, den heer Muurling, de volgende verklaring afgelegd:

„De Regeering stelt aan de gouvernementbedrijven den eisch, dat zij zichzelf bedruipen en eene billijke rente van het daarin gestoken kapitaal opbrengen, wenschend die bedrijven daartoe in staat te stellen door het verlenen van de benodigde zelfstandigheid en zal voor een richtig beheer doen waken door deskundige controle van de op commerciële voet ingerichte boekhouding.

De verhooging der posttarieven, waarin de heer Salin wederom de hand van het groot kapitaal zag, hoewel die verhooging niet in de laatste plaats juist op de groote particuliere bedrijven drukt, is een gevolg van het geschetst standpunt der Regeering.

Uitbreiding der bedrijven ten laste van den buitengewonen dienst zal, zoolang de geldmarkt stroef blijft, bezwaren ondervinden, zoodat de uitbreiding zal bestaan in het strikt noodige om het bestaande rendabel te houden.”

Daarmee is gezegd, dat ook S.S. zich zal hebben te bedruipen, want nergens is in de rede van den heer Muurling voor dat bedrijf een uitzondering gemaakt. Ik heb mij in mijn artikel op geen ander standpunt gesteld. Niettemin is dit door het Departement van Gouvernementbedrijven zoowel schriftelijk als mondeling en ook uit naam der Regeering bestreden geworden.

Heeft men ooit iets zonderlingens zien gebeuren?

Wat de discussies over dit onderwerp intusschen mede hebben aangetoond is de noodzakelijkheid van ingrijpende verbeteringen bij S.S. Een van de eerst noodige is wel de instelling van een Raad van Bijstand, een college, dat tot taak heeft een algemeen toezicht uit te oefenen op den gang van zaken, vooral uit een geldelijk oogpunt, en bij alle belangrijke bedrijfsaangelegenheden van advies te dienen. Voor een bedrijf, waarbij zulke groote belangen betrokken zijn, kan de Regeering zich niet uitsluitend verlaten op de bedrijfsleiders, maar behoeft zij ook de voorlichting van een van de bedrijfsleiding onafhankelijk college van deskundigen en vertegenwoordigers der groepen van belanghebbenden. Van zulk een college gaat een groote preventieve werking uit. De wetenschap reeds, dat alle voorstellen van eenige beteekenis daar zullen worden getoetst, biedt den waarborg, dat alleen wel overwogen voorstellen zullen worden ingediend. Had het college reeds bestaan, dan zou een werk als de electricatie Batavia-Buitenroeg het niet eens tot opnemning in de begroting hebben gebracht. In den Volksraad is de wenschelijkheid van dien maatregel trouwens ook betoogd, terwijl de Regeering verklaard heeft daartegen in beginsel geen bezwaar te hebben. Ongeveer gelijktijdig is ook in de Tweede Kamer bij de behandeling der begroting voor 1922 door den heer De Muralt aangedrongen op de instelling van zulke colleges bij alle belangrijke landsbedrijven. Hij beriep zich daarbij op het voorbeeld van Nederland, waar nagenoeg allen Ministers raden van advies ter beschikking staan. Zoo heeft de Minister van Landbouw voor de aangelegenheden van het Staatsmijnbedrijf de voorlichting van den Mynraad, waardoor hij niet alleen van de Directie afhangt. In

Indië bestaat een dergelijk Instituut reeds bij het havenbeheer, en het kina- en caoutchouc-bedrijf. De Minister van Koloniën antwoordde sympathiek tegenover dat denkbeeld te staan en hierover den Gouverneur-Generaal te zullen raadplegen.

Men mag derhalve verwachten, dat eerlang de Raad van Bijstand er zijn zal. Daarmede breekt een nieuwe periode aan. Moge die geven, wat beoogd wordt, een bloeiend, werkelijk rendabel bedrijf. Nu Indië voor zijn geldbehoefte ook aangewezen is op leeningen in het buitenland, is dat meer noodig dan ooit tevoren, daar zijn credietwaardigheid voor een groot deel steunen moet op de uitkomsten der landsbedrijven, van welke S.S. het belangrijkste is.

Een tweede hoogst wenschelijke maatregel is dat tegelijk met de indiening der begrooting de bedrijfsrekening, al ware 't slechts een voorloopige, gepubliceerd worde. Op dat oogenblik behooren de werkelijke uitkomsten voor ons te liggen, omdat deze onmisbaar zijn voor een ook tot in de cijfers nauwkeurig oordeel over de ingediende begrooting.

G. P. J. CASPERSZ.

HET ONTWERP-PACHTWET.

Bij Koninklijke Boodschap van 12 Januari 1922 is ingediend een wetsontwerp tot vaststelling opnieuw der artikelen 1628 tot en met 1632 van het Burgerlijk Wetboek. Het heeft tot doel de herziening van het pachtrecht door een nieuwe regeling van het remsierecht en vond zijn oorsprong in het verslag van de daartoe benoemde Staatscommissie, dat in Januari 1920 is verschenen. Het bij dat verslag gevoegde wetsontwerp is in hoofdzaak in het Regeeringsontwerp overgenomen. Evenals in het ontwerp der Staatscommissie wordt voorgesteld om, naast het recht van den huurder om vermindering van de pachtsom te vragen, ook den verhuurder een recht toe te kennen op verhooging. Het recht op vermindering wordt niet alleen gebonden aan omstandigheden, die rechtstreeks op de quantiteit of de kwaliteit van den oogst inwerken, maar uitgebreid tot de opbrengst van het bedrijf en daardoor dus afhankelijk van dalende en stijgende marktprijzen. Voorts worden deze bevoegdheden van huurder en verhuurder tot dwingend recht gemaakt; bij overeenkomst zal dus niet meer daarvan mogen worden afgeweken. Het wetsontwerp der Staatscommissie werd door mij in het nummer van dit weekblad van 3 Maart 1920 aan een meer uitvoerige bespreking onderworpen. Aangezien het in hoofdzaak door de Regeering is overgenomen, meen ik voor de beoordeeling van het Regeeringsontwerp in het algemeen te mogen verwijzen naar de bezwaren, in genoemd artikel uiteengezet.

Op twee punten, die van meer belang zijn, is door de Regeering echter van het ontwerp der Staatscommissie afgeweken. Volgens het ontwerp der Staatscommissie wordt aan den huurder aanspraak op vermindering van de huursom toegekend, wanneer tengevolge van buitengewone omstandigheden de opbrengst van het bedrijf *aanzienlijk minder* is geweest dan bij het aangaan der overeenkomst te verwachten was. De verhuurder heeft recht op verhooging, wanneer de lasten, die hem door publiekrechtelijke lichamen zijn opgelegd wegens buitengewone werken, waardoor het bedrijf gebaat werd, *aanzienlijk hoger* zijn geweest en wanneer de opbrengst van het bedrijf tengevolge van een buitengewone stijging van den prijs der voortbrengselen *aanzienlijk hoger* is geweest, dan bij het aangaan der overeenkomst te verwachten was. Daarnevens was door de Staatscommissie voorgesteld, dat een verlaging of verhooging van den prijs van voortbrengselen als buitengewone omstandigheid slechts in aanmerking kan komen, wanneer bij algemeen maatregel van bestuur verklaard is, dat zulks in het algemeen belang wenschelijk is, of niet strijdig met het algemeen belang. Laatstgenoemde bepaling is door de Regeering niet overgenomen. Terecht wordt in de Memorie van Toelichting gezegd, dat het niet raadzaam is, dat het administratief gezag

zich mengt in de rechtsverhouding tusschen partijen. Aan het vereischte van een algemeen maatregel van bestuur was bovendien nog het nadeel verbonden, dat de beslissing daarover ligt binnen den kring der politiek. Een onder politiek invloed genomen beslissing kan gemakkelijk den indruk vestigen, dat voor verhooging of verlaging van de pachtsom redelijke grond bestaat en daardoor in zekere mate praedjudiceeren over de te nemen rechterlijke beslissing. Is door het achterwege laten van deze bepaling de bevoegdheid tot het eischen van verlaging of verhooging van de huursom ruimer geworden, aan den anderen kant heeft de Regeering in haar ontwerp die bevoegdheid beperkt, door het vereischte te stellen van een vermindering of vermeerdering van de opbrengst van het bedrijf of een vermeerdering van de lasten met ten minste een derde, overeenkomstig hetgeen bij het wetsontwerp-Helsdingen was bepaald. Ook deze wijziging is ongetwijfeld een verbetering en kan aan een over en weer al te vaak gebruikmaken van de verleende bevoegdheden althans eenige beperkingen opleggen.

Afgescheiden van bovengenoemde verbeteringen, zijn echter de bezwaren, in bovengenoemd nummer van dit weekblad vermeld, onverminderd blijven bestaan. Wel verre van in het pachtrecht de gewenschte verbeteringen te brengen, is te verwachten, dat dit ontwerp alleen zal kunnen leiden tot een verscherping van de onderlinge verhoudingen en aanleiding zal kunnen geven tot herhaaldelijke vorderingen over en weer van pachter en verpachter met al de daaraan verbonden bezwaren.

R. H. DE VOS VAN STEENWIJK.

's Gravenhage, Febr. '22.

DE INTERNATIONALE KAMER VAN KOOPHANDEL IN 1921.

Bij den aanvang van 1921 telde de Internationale Kamer van Koophandel 93 werkende leden en 168 buitengewone leden. Zes landen, te weten Amerika, België, Frankrijk, Groot-Brittannië, Italië en Nederland waren er bij aangesloten. Tegen het einde van het jaar was het aantal werkende leden gestegen tot 372 (d.w.z. aangesloten vereenigingen) en 472 buitengewone leden (particulieren of handelsvennootschappen) verdeeld over 25 verschillende landen.

Uit de navolgende landen zijn nl. in den loop van het jaar leden tot de Internationale Kamer getreden:

Argentinië, Oostenrijk, Denemarken, Spanje, Luxemburg, Polen, Zweden, Tsjecho-Slowakije, Zuid-Afrika, Bulgarije, Costa Rica, Griekenland, Guatemala, Haiti, Japan, Portugal, Soudan, Zwitserland en het Rijk der Serven, Croaten en Slowenen.

In de eerstgenoemde 8 landen is evenals in Nederland een Nationale Organisatie als afdeling van de Internationale Kamer gevestigd, terwijl juist dezer dagen in Noorwegen een nationale afdeling georganiseerd is, onder leiding van bekende bankiers aldaar.

Uit deze algemeene belangstelling blijkt wel, dat het werk van de Internationale Kamer meer en meer gewaardeerd wordt; bankiers, industrieelen en kooplieden geven zich rekenschap van de noodzakelijkheid van een internationaal representatief lichaam, dat in staat is een beroep te doen op de publieke opinie, dat zijn stem bij de regeeringen kan doen hooren, voor het verkrijgen van wijzigingen op wetgevend of administratief gebied, wanneer de belangen van den wereldhandel hierom vragen, en dat tegelijkertijd aan de zakenmensen der verschillende landen de gelegenheid biedt persoonlijk over de verschillende vraagstukken van algemeen belang, van gedachten te wisselen en zoo mogelijk tot overeenstemming te geraken.

Het Secretariaat-Generaal van de Internationale Kamer, volgt als leidraad voor zijn werkzaamheden de verschillende resoluties, welke op de Congressen, laatstelijk op dat te Londen, zijn aangenomen.

In verband met dit Congres werden verschillende

studie-commissies gevormd, welke grootendeels de rapporten hebben voorbereid noodig voor het Londensche Congres, gehouden in den zomer van 1921. Ook al heeft het Londensche Congres wellicht nog niet aanstonds tot groote resultaten geleid, zoo kunnen wij ten opzichte van de te Londen gehouden besprekingen de woorden aanhalen van den heer Guy Emerson, Vice-President van de Nationale Bank van New York, dat onder hun bijzonder abstract uiterlijk een zeer concrete werkelijkheid schuil ging; of, zooals de heer Reynolds, President van den Raad van Bestuur van de Continental and Commercial National Bank van Chicago zich uitdrukte, dat dank zij de te Londen gegeven gelegenheid tot absoluut vrije gedachtenwisseling, zekere vooroordeelen, die tot nu toe op internationale zakenrelaties een nadeeligen invloed hadden, verdwenen zijn, welke z.i. zonder dit Congres vermoedelijk nog zouden bestaan.

Om de vruchten van een dergelijk Congres niet verloren te laten gaan, was het noodzakelijk, dat het tot stand gebrachte contact niet verbroken werd. Te dien einde werd besloten de voorloopige studiecommissies permanent te maken en hen zoo nodig verder te completeeren.

Voor Nederland konden de desbetreffende Commissies, dank zij de medewerking van verschillende vooraanstaande deskundigen, als volgt worden samengesteld: Commissie „Financiën: C. E. ter Meulen, Amsterdam, Mr. H. L. de Beaufort, Amsterdam. Sub-Commissie „Dubbele Belasting: Prof. Dr. J. Ph. Suyling, Utrecht, Dr. C. L. Torley Duwel, 's-Gravenhage, Mr. A. W. Gerritzen, Amsterdam, J. B. J. Peeters, 's-Gravenhage, Mr. J. E. Claringbould, 's-Gravenhage. Commissie „Productie”: Ir. F. H. Fentener van Vlissingen, Utrecht, S. A. Maas, 's-Gravenhage. Sub-Commissie „Statistiek”: Ir. F. H. Fentener van Vlissingen, S. A. Maas, Dr. H. W. Methorst, 's-Gravenhage. Commissie „Distributie”: Ph. von Hemert, Parijs, H. Rud. du Mosch, Amsterdam. Sub-Commissie voor de Bescherming van den Industrieelen Eigendom: Dr. F. W. J. G. Snijder van 'Wissekerke, 's-Gravenhage, Mr. F. Donker Curtius, 's-Gravenhage, Mr. J. E. Claringbould. Sub-Commissie „Arbitrage”: Ph. von Hemert, Mr. W. Nolen, Rotterdam. Sub-Commissie „Douane-Regeling”: K. Loos, Rotterdam. Commissie „Verkeer en Verkeersmiddelen”: H. Rud. du Mosch, Ph. von Hemert, Mr. H. J. Knottenbelt, Rotterdam. Sub-Commissie „Internationale Cognossemten”: Mr. H. J. Knottenbelt, H. Rud. du Mosch. Sub-Commissie „Scheepvaart”: Mr. H. J. Knottenbelt. Sub-Commissie „Handelstermen”: Ph. von Hemert, H. Rud. du Mosch.

Het is zeker te wenschen, dat belanghebbenden bij vraagstukken op het gebied dezer Commissies zich tot de leden daarvan wenden in de gevallen waarin zich vragen voordoen, tot welke oplossing de Internationale Kamer zal kunnen bijdragen. Ten opzichte van handelsarbitrage is de desbetreffende internationale Commissie reeds nuttig werkzaam geweest. Na de verschillende stelsels van arbitrale rechtspraak, welke thans in de verschillende landen van kracht zijn, te hebben bestudeerd, is de Commissie er toe overgegaan de mogelijkheid te onderzoeken om te geraken tot minnelijke schikking van conflicten op internationaal handelsgebied, door tusschenkomst van de Kamer.

Men tracht in groote lijnen een code voor internationale handelsarbitrage samen te stellen, waarbij men rekening houdt met in bepaalde landen bestaande opvattingen of stelsels. Hoewel in sommige landen (zooals het onze) de arbiters voor hun procedure steun vinden in de bestaande wetgeving, is zulks in andere landen nog geenszins het geval, maar men doet thans wat men kan om deze moeilijkheid te boven te komen.

Hier ter plaatse behoeft zeker niet herinnerd te worden aan de werkzaamheden van het Comité „Mari-

time” van de Internationale Law Association voor de voorbereiding van de „Hague Rules”, terwijl de Internationale Kamer thans in de verschillende landen werkzaam is om de algemeene toepassing van die Hague Rules te propageeren.

Ten opzichte van de invoering der Hague Rules wordt eene in de verschillende wetgevingen opgenomen uniforme cognossemensregeling, niet in de eerste plaats gewenscht geacht. Immers een regeling bij onderlinge afspraak door de verschillende belanghebbenden vrijwillig op te nemen in de cognossemensclausules, wordt in verband met 'de grootere soepelheid, die bij een zoodanige regeling mogelijk is, verre geprefereerd. Evenzoo tracht men er naar op andere punten economische belangen bij onderlinge internationale afspraken ook zonder tusschenkomst van de nationale wetgevers tot overeenstemming te brengen en in deze richting is wellicht de voornaamste taak voor de Internationale Kamer weggelegd.

Daarnaast tracht het Secretariaat-Generaal der Internationale Kamer naar vermogen te voldoen aan de vele aanvragen van particulieren, die ter zake van handelsinlichtingen een beroep op het S. G. doen. Indien men daarbij in het oog houdt, dat de Internationale Kamer voor haar middelen geheel aangewezen is op de vrijwillige bijdragen van particulieren, van Vereenigingen en van Kamers van Koophandel, dan mag zeker wel geconstateerd worden, dat met de beschikbare middelen gewoekerd wordt. Gerogeld worden korte brochures over verschillende onderwerpen gepubliceerd en overzichten van den economischen toestand in de verschillende bij de Internationale Kamer aangesloten landen, uitgegeven en aan de verschillende leden toegezonden.

Volledigheidshalve moge aan dit overzicht betreffende de werkzaamheid van de Internationale Kamer van Koophandel nog enkele korte mededeelingen toegevoegd worden betreffende de daarbij aangesloten Nederlandsche Organisatie zelve, welke 12 Februari 1921 werd opgericht en waarvan de statuten werden goedgekeurd bij Kon. Besluit van 20 Juni 1921 No. 42.

Terwijl het aantal aangesloten leden in Mei nog bestond uit 33 vereenigingen of lichamen is dit geleidelijk uit 46 gestegen, in totaal vertegenwoordigende ruim 5000 leden, terwijl bovendien achtien bekende particuliere kroopliden of vennootschappen op het gebied van handel, scheepvaart en nijverheid als buitengewoon lid tot de Nederlandsche Organisatie toetraden. Ook werden ernstige pogingen gedaan om samenwerking van de zakenwereld in Ned.-Indië met de Internationale K. v. K. door middel van de Ned. Org. mogelijk te maken. Hoewel in dit opzicht tot nu toe nog geen definitieve resultaten konden worden bereikt, bestaat toch de hoop dat, ondanks de groote momentele malaise in cultuur- en handelsondernemingen in Ned.-Indië, de pogingen door een tweetal vooraanstaande personen in de Ned.-Indische zakenwereld gedaan, ten slotte met een goeden uitslag zullen worden bekroond. Op het te Londen gehouden congres werd de Nederlandsche Organisatie door een delegatie van 18 personen vertegenwoordigd, terwijl een zevental verhandelingen betrekking hebbende op ten congresse behandelde onderwerpen door leden der Nederlandsche Organisatie werd gepubliceerd. Zij betroffen „Cognossemten”, „Kost en Vracht”, „Dubbele belastingen”, „Oneerlijke concurrentie”, „Wederopbouw in Noord-Frankrijk”, „Brandstoffeneconomie” en „De economische toestand in Nederland”.

De verschillende ten Congresse aangenomen resoluties werden officieel, naar gelang van de onderwerpen waar ze betrekking op hebben, ter kennis gebracht van de daarvoor in aanmerking komende Nederlandsche autoriteiten, in de eerste plaats van hunne Excellentie de Ministers van Buitenlandsche Zaken, Handel en Nijverheid, Financiën, Justitie, Arbeid en Waterstaat, van den Directeur der Nederlandsche

Bank, van den Directeur-Generaal der Nederlandsche Spoorwegen, voorts van den Directeur van den Oortrooiraad, van den Directeur-Generaal van de Posten en Telegrafie, van den Directeur van het Centraal Bureau voor den Statistiek en van verschillende Secretarissen-Generaal, Directies en Afdelingen ressorteerende onder de hoofden van Departementen.

De Minister van Financiën gaf in een schrijven, dat verschillende beschouwingen bevatte omtrent de hem voorgelegde resoluties, blijk van zijn belangstelling in het werk der Internationale Kamer. Ook en kele andere autoriteiten deden op verschillende wijze van hun belangstelling voor de hun toegezonden stukken blijk.

Niet onvermeld mag hier gelaten worden het verlies dat de Nederlandsche Organisatie leed door het aftreden van haar bekwamen President Dr. Everwijn ter zake van zijn benoeming tot Harer Majesteits Gezant te Washington. Tot zijn opvolger werd in haar Algemeene Vergadering van 21 September 1921 benoemd de heer A. G. Kröller.

De Nederlandsche Organisatie wordt thans in het bestuur der Int. K. v. K. vertegenwoordigd door haar president, den heer A. G. Kröller, door den President der K. v. K. te Rotterdam, den heer De Monchy, door een lid van de K. v. K. te Amsterdam, den heer Du Mosch, voorts door den heer C. E. ter Meulen, den ontwerper van het plan ter Meulen en door den heer Albert Spanjaard, Voorzitter van het Centraal Industrieel Verbond, terwijl de president van de Ned. K. v. K. te Parijs, de heer Von Hemert als haar commissaris geregeld in persoonlijke verbinding staat met den Secretaris-Generaal, de Heer Edouard Dolléans.

Het Secretariaat voor Nederland is gevestigd ten bureele der Haagsche Kamer van Koophandel, Laan van Meerdervoort 25.

De onzekere politieke factoren, die het jaar 1921 beheerschten, hebben stellig in hooge mate het welslagen van den arbeid op het gebied der internationale samenwerking bij het oplossen van vraagstukken betreffende het internationaal handelsverkeer belemmerd. De heer M. O. K. Davis, de Secretaris van de National Foreign Trade Council te New York, meent echter, dat een keerpunt in de tegenwoordige moeilijkheden voor handel en industrie zal kunnen komen, vanaf het oogenblik, dat men aan weerszijden van den Atlantischen Oceaan zijn gedragslijn weder in overeenstemming zal weten te brengen met de eenvoudige economische grondwaarheden (Davis noemt ze natuurwetten). Ook M. O. K. Davis hamert dus op het aanbeeld, waarop onze vooraanstaande economisten nog bijna dagelijks hameren.

Bij de oprichting der Internationale Kamer van Koophandel heeft de gedachte voorgezet, dat bij de volvoering van hare taak alleen de economie en niet de politiek tot leiddraad zal strekken. Toch zal het nauwe verband, dat thans nog tusschen de economische vraagstukken en die van politieken aard bestaat, nog niet zoo spoedig als wel gewenscht ware, verdwijnen, maar het is juist de taak van de leden der I. K. v. K. tot het lossen maken van dit verband en het uiteindelijk verdwijnen daarvan naar beste krachten mede te werken.

De zucht om aan deze noodlottige samen koppeling te ontkomen kan wel als de voornaamste aanleiding beschouwd worden, welke de I. K. v. K. in het leven heeft geroepen.

Het zal meer in het bijzonder de taak zijn van de vertegenwoordigers van landen, die buiten den oorlog zijn gebleven, om de bereiking van dit doel te vergemakkelijken, ook al zal de practijk soms onvermijdelijk medebrengen, dat de oplossing van een vraagstuk van overwegend belang voor den internationalen handel, grenst aan de oplossing van een politiek vraagstuk. Er zijn echter vele internationale handelsvraagstukken op te lossen, waarbij de samenwerking uitsluitend van practischen en wetenschappelijken aard

is. In deze richting is wellicht de voornaamste taak voor de Internationale Kamer van Koophandel weggelegd.

J. E. C.

LONDENSCHER CORRESPONDENTIE.

De binnenlandsche politieke toestand; de oprichting van het Internationaal Consortium; het faillissement van de City Equitable Trust Cy.; voorstellen der regering naar aanleiding van het Geddes Report; moeilijkheden in de metaalnijverheid; tariefverhoging in Britsch-Indië.

Onze Londensche correspondent schrijft ons d.d. 4 Maart 1922:

I may be permitted, I hope, this week to begin with a reference to the current political situation. The internal quarrel between the two wings of the Coalition is likely to lead to the dissolution of the partnership and to reproduce on the Right the conditions of anarchy at present ruling between the parties of the Left. Here is an element of uncertainty which is likely to react somewhat sharply on the economic situation. The great mass of the population has not yet expressed any decided view: the results of recent political bye-elections do not correspond with the results of the municipal elections at all. Hence any prediction as to the immediate future of politics is difficult. If we are to have four competing parties in the State, something like a group policy, in Parliament is inevitable. Assuming that the Right is successful, we shall have the policy of the Geddes Axe applied to social reform, the maintenance of fairly heavy armaments, possibly an alliance with France, stiffer Reparations terms, and protection. So much at least is clear. The deciding factors with the electorate will be unemployment and economy, and this is bound to lead to electoral decisions on almost purely class lines. At the moment of writing, the solution of the present troubles is not in sight, but unless a peace can be contrived within a relatively short time, a new election, or at least, a change of Government is certain. Stability, the greatest of all economic needs at the moment, is thus as far off as ever.

Of all the high hopes associated with Cannes, only the promise connected with the foundation of the International Financial Syndicate remains. The Genua Conference has ceased to attract much attention except from those who have always opposed it, and who see in the opposition of the French a sure means of killing the hope of a reconciliation of the whole of Europe. It is clearly seen that without the right to discuss Reparations and without the presence of Russia, the Conference is bound to be almost purely sterile of results. The resignation of Sir D. Drummond Fraser seems to mark the end of the attempt to popularise the Ter Meulen scheme. There is left, then, the plan, now officially announced, to found an International Corporation with a capital of £2 millions, which is to co-ordinate the work of the National Corporations, the capital of which is in the aggregate £20 millions, of which 25 per cent is to be called up immediately. Of this called up capital, 10 per cent is to be invested in the International Corporation. France, Germany, Italy, Belgium are to be the first subscribers, and the international corporation is to come into existence as soon as three national corporations have been formed, and the other corporations then also come into being. Holland, America, Japan, Denmark, Switzerland, and Ozecho-Slovakia are to be invited to participate. But now comes the sting: the corporations should not, in the opinion of the delegates to the organising committee, do business with any country which does not recognise all public debts, past and present, with compensation for failure to restore seized or withheld property; which has not an impartial legal system

and which does not give security for trade. This is obviously aimed at Russia. The Russian problem therefore remains where it was, unless the whole of these conditions are subscribed to by the Soviet Government.

The City Equitable smash continued to attract attention, largely because the prestige of British insurance is held to be involved. It is now known that the last balance sheet did not reveal the true position of the company's affairs and it is even said that some of the supposed assets in the shape of shares are not in the hands of the company at all. At the meeting in connection with Ellis & Co.'s affairs, a singular position was disclosed. Mr. Bevan, the senior partner, seems to have committed his partners to vast transactions without their knowledge and after having promised as long ago as 1920 to refrain from such acts in the future. He appears to have been deprived of his partnership early in February of this year by the other members of the firm, and the legal position resulting is by no means clear. Altogether, it must be said that recent public appearances of prominent City men is hardly calculated to raise the prestige of the City in the minds of the generality. Only the other day, we had the case of Sperling's deals with the great firm of Baldwin, which, on being threshed out in the Courts, led to some caustic remarks by the judge as to the habits of the lights of the financial world. The case of Mr. Bevan is of course simple. He floated with the rising tide of prices into a position of great wealth, and the ebbing tide of deflation has swept him away. The spectacle of the police chasing this man through Europe is hardly an edifying one, and will do the City no good with the Labour Party.

The Government has now announced in detail the policy it intends to follow in pursuing the recommendations of the Geddes Report. Sir Robert Horne's speech was at times the reverse of clear, but the net result is as follows. The Departments themselves proposed cuts amounting to £75 millions. The Geddes Committee recommended £86¼ millions more, and in addition, a further amount which was to result from the Washington Conference economies. These may be taken at £11 millions. Now among the £86 millions, were unspecified economies to the extent of £15 millions, so that definite economies only amounted to £71 millions. The Government is prepared to economise to the extent of £64 millions, including the £11 millions under the head of Washington. Without these, there is a net saving of £53 millions, a difference of £18 millions. This difference is largely due to the fact that instead of economising to the extent of £18 millions on Education, the Government proposes to confine the educational savings, at any rate immediately, to the sum of £6½ millions. In detail, the comparative position is as follows:

	Proposals Geddes mills.	Proposals Government mills.
Education	£ 18	£ 6,5
Navy	" 21	" 10
Army	" 22,5	" 17
Air	" 5,5	" 3
Labour	Nil.	" 8
Health	" 2,1	" 2,1
Pensions	" 6,0	" 6,0
Trade	" 0,538	" 0,495
Agriculture	" 0,855	" 0,642
Police and prisons	" 1,595	" 1,253
Third Report	" 8,750	" 8,5

An additional economy of £8 millions in the Labour Group thus enables the Government to conserve a larger naval expenditure without departing too largely from the spirit of the Geddes Committee. Comparing the actual expenditure of this current financial year with the expenditure under the Government's limited programme, there will be a saving of £181 millions to the Exchequer, a figure arrived at

by including Supplementary Estimates in this year's total. But the sum which the Government proposes to save immediately is less by £10 millions than the total savings named above, that is, out of the possible £64 millions which it is proposed to save, only £54 millions will figure in the Budget immediately. This was defended on the perfectly correct grounds that to make the whole of the savings at once effective was administratively out of the question.

On the whole, it must be agreed that the Government has acted courageously though of course the Press is not satisfied. But the debate revealed a sharp divergence of opinion, even within the ranks of the ministerial group, between the advocates of reduction of armaments and the supporters of educational cuts. The opposition of the women electorate to the proposal to exclude all children under six from the schools has played an important part in recent bye-elections, and no doubt caused this part of the programme to be dropped. The fear of further electoral consequences if the pay of teachers were immediately cut, no doubt caused a revision of this part of the plan. But the proposal to make teachers pensions contributory was adopted, and what is from the educational point of view no doubt the worst feature, the increase in the normal size of class, though it is not adopted outright, is accepted in principle.

In the Labour world, the trouble in the Engineering Trade has now been added to by the issue of an ultimatum to the workers in the ship-building trades, where the employers now state their definite intention of introducing a drastic cut, in spite that the mens unions have rejected their proposals by large majorities. The employer's case is that unless wages are reduced the whole of the shipyards of the country must close down. Even at the present moment, only at 25 per cent of the berths in the country is work proceeding. The fact that the employers have taken up this attitude at the moment when a lock-out is threatened in an allied trade lends some colour to the view that the whole affair is a pre-meditated attack on the unions at a moment when these are unable to resist. The Ministry of Labour has now intervened.

The Engineering Trades are in fact thoroughly roused. The Federation of British Industries, the President of which this year is an engineer, is to a considerable extent influenced by the pessimism in these quarters. Economy is no doubt a very desirable thing, but the recommendations of the F. B. I. are impossible of attainment. What is demanded is a 2/- cut in the Income Tax and the abolition of the Corporations Tax. If the Government cannot make ends meet, it should borrow to meet the deficit. The only result would be that there would be more outcries at the Government borrowing, and so, it is hoped, further economies will be forced on the country. But the problems of economy are not quite so simple as this. The trouble with the engineering trade is simply that owing to the war demands, there is far more equipment in the trade than can find profitable employment now that the war is over. The additional plant installed during the war ought to have been written down during the war. Where this has not been done, naturally there is an outcry about excessive taxation. But so long as the course of world trade is as depressed as at present, it is difficult to see how a reduction of taxation here is going to provide orders in other countries.

Trade on the whole is on the mend, and the exports of coal are even leading to a shortage in certain districts, or at least, would do so, were trade in other respects normal. But the cotton industry has to face another blow in the shape of increased duties in India. Import duties are to rise from 11 to 15 per cent, and there is to be a new duty of 5 per cent on yarns, whilst the internal excise duty is only to rise to 7 from 3½ per cent. It is true that other

trades, such as the Iron and Steel Trades, have also to face new Indian taxation. Having regard to the present tone of Indian opinion, resistance is impossible, but the news will not do much to cheer up an industry which has suffered very severely in recent years. Meanwhile, unemployment fell from 1.890.000 persons on Feb. 14 to 1.861.000 on Feb. 21. The total reduction in the six weeks ending on that date was 72.500. At this rate of reduction it will take a pretty long time before employment can be described as normal again.

DE RIJKSMIDDELEN.

In dit nummer treft men aan het gebruikelijke overzicht van de opbrengst der Rijksmiddelen over de maand Januari 1922, vergeleken met de overeenkomstige cijfers van Januari 1921.

De oorlogswinst- en verdedigingsbelastingen brachten tot dusver in totaal op f 1.026.127.178, waarvan f 755.584.960 op rekening komt van eerstgenoemde heffing.

Met inbegrip van de opcenten ten behoeve van het leeningsfonds — behalve die op den suikeraccijns, welke geen verzwarende van belastingdruk medebrachten — is in totaal eene som van f 1.263.189.933 ontvangen uit belastingheffing, die haren grond vindt in de buitengewone omstandigheden.

De gewone middelen brachten in de afgelopen maand f 33.398.453 op tegen f 31.333.652 in Januari 1921 en vertoonen mitsdien eenen vooruitgang van f 2.064.801. De totale opbrengst in de afgelopen maand bleef f 2.401.630 ten achter bij de raming, waarbij echter dient opgemerkt, dat de raming voor 1922 is gebaseerd op een 20 miljoen hogere opbrengst der Successiebelasting, welke, in verband met den datum van inwerkingtreding dier wet en de termijnen van betaling in de cijfers van Januari nog niet tot uiting kwam.

In vergelijking met Januari 1921 vertoonden in Januari 1922 vooral de grondbelasting, de inkomstenbelasting, de vermogensbelasting, de accijns op suiker, de wijn- en bieraccijns, de rechten op den invoer, de loodsgelden en het recht op de mijnen een hooger opbrengstcijfer.

Daarentegen brachten minder op de personeele belasting, de dividend- en tantiëmebelasting, de zout- en geslachtsaccijns, de zegel- en registratierechten.

Ten gevolge van het inhalen van achterstand bij het opmaken der kolieren was de opbrengst der grondbelasting f 239.834 hooger dan in de overeenkomstige maand van 1921 (de vorige maand bedroeg de mindere opbrengst f 125.007). Om dezelfde reden wijst de inkomstenbelasting een hogere opbrengst van f 3.213.828 aan.

Evenals de vorige maand bleef de bate uit de dividend- en tantiëmebelasting een vrij belangrijk bedrag beneden de opbrengst in de overeenkomstige maand van het vorig jaar; de maand December 1921 wees een teruggang aan van f 813.735 in vergelijking met December 1920, terwijl de mindere opbrengst in Januari 1922 f 1.292.605 bedraagt.

Hiervoor is geen bepaalde reden aan te wijzen, evenmin als voor de hogere opbrengst van de vermogensbelasting (f 100.306).

De suikeraccijns wijst eene hogere opbrengst van f 1.544.076 aan, hetgeen waarschijnlijk verklaard moet worden uit het feit, dat de tusschenhandel zich van voorraden heeft voorzien in de verwachting, dat de suikerprijzen zullen rijzen.

Ook deze maand heeft de wijnaccijns weder ruim gevloeid, een bedrag van f 84.744 tegenover een bedrag van f 40.065 in Januari 1921. De hooge gedistilleerdaccijns bevordert het gebruik van wijn en bier. De bieraccijns bracht dan ook deze maand f 81.931 meer op dan in Januari 1921.

Tegenover den vooruitgang bij de bovengenoemde accijnzen valt een verdere teruggang bij zout- en geslachtsaccijns te constateeren. Om dezelfde redenen als

vorige maanden (invoer van geraffineerd zout, dalende vee prijzen en invoer van buitenlandsch vleesch) is de vermindering respectievelijk f 39.515 en f 311.045.

Onder den invloed van de algemeene depressie vertoonen de zegel- en registratierechten weder een sterken achteruitgang. De verschillen in opbrengst bedragen onderscheidenlijk f 288.295 en f 1.573.220.

De verdubbeling der waarborgrechten, ingegaan 1 December j.l., had tengevolge, dat de belasting op gouden en zilveren werken f 15.170 meer opracht.

Tegenover den teruggang van invoerrechten en statistiekrechten, die de laatste maanden werd geconstateerd, valt deze maand voor beide rechten eene meerdere opbrengst aan te wijzen. Voor de rechten op den invoer bedroeg de meerdere opbrengst f 324.227, voor de statistiekrechten f 969. Het zou voorbarig zijn deze meerdere opbrengsten aan te merken als een bewijs van de verbetering van onzen economischen toestand.

De toename van de opbrengst der loodsgelden was over Januari 1922 in vergelijking met Januari 1921 weder gering (f 22.533). De vorige maand bedroeg de hogere opbrengst f 22.087.

Van de hogere opbrengst van het recht op de mijnen, f 68.521 in Januari 1922 tegen f 4.106 in Januari 1921, is de juiste oorzaak niet bekend.

AANTEKENINGEN.

De arbeidstijd in de Duitse en in de Nederlandsche industrie. — Tot den Minister van Arbeid werd dezer dagen het volgende adres gericht:

De besturen der zes centrale werkgeversorganisaties: de Algemeene R. K. Werkgeversvereniging, het R. K. Verbond van Werkgeversvakverenigingen, het Verbond van Nederlandsche Fabrikantenverenigingen, de Vereeniging „Centraal Overleg” voor Werkgeversbonden in Arbeidszaken, de Vereeniging van Christelijke Werkgevers en Groothandelaren in Nederland en de Vereeniging van Nederlandsche Werkgevers, nemen de vrijheid zich tot Uwe Excellentie te wenden naar aanleiding van het Rapport van de Commissie van Onderzoek naar den arbeidstijd in de Duitse industrie.

Uit dit rapport blijkt immers duidelijk, dat de Duitse Arbeidswet minder bezwarend voor het bedrijfsleven is dan de Nederlandsche.

Zoo wijzen wij er in de eerste plaats op, dat in Duitschland als wettelijke norm de 48-urige week geldt, terwijl onze Arbeidswet als regel de 45-urige arbeidsweek voorschrijft. Weliswaar immers is aan verschillende takken van nijverheid een langere arbeidsduur dan 45 uren per week toegestaan, maar dit is en blijft toch steeds volgens het systeem onzer Wet een *overgangs*-toestand. Een werktijd van 48 uren per week wordt bij ons dus verleend bij wijze van uitstel van executie; de takken van nijverheid, welke daarvan genieten, blijft het gevaar bedreigen, dat ook zij binnen korter of langer tijd tot de 45-urige week worden gedwongen met alle voor hen en voor ons land noodlottige gevolgen daarvan.

Dan mogen in Duitschland de continu-bedrijven, die op Zondag moeten doorwerken, eene gemiddelde 56-urige werkweek invoeren, waardoor het vormen van een *volledig drieploegenstelsel* mogelijk is.

In Nederland echter schrijft de Wet aan zulke continu-bedrijven een *vierploegenstelsel* voor, terwijl, dank zij een slechts tot October a.s. geldenden overgangsmaatregel, voor de overgrote meerderheid der volledig continuwerkende fabrieken een nog maar *gruwelijk* drieploegenstelsel is toegestaan.

Nachtarbeid van mannelijke volwassen arbeiders is in Duitschland niet verboden. In Nederland echter kan zulk een nachtarbeid alleen bij uitzondering worden toegestaan. Daardoor is ook de vorming van een drieploegenstelsel met zulke arbeiders in Duitschland niet zooals in Nederland beperkt tot enkele door de Overheid aangewezen bedrijven of ondernemingen, maar kunnen alle ondernemingen of bedrijven, die daaraan behoefte hebben, tot het vormen van zulk een drieploegenstelsel overgaan.

In het algemeen ontbreekt in Duitschland de in ons land voor het bedrijfsleven zoo belemmerende bepaling, dat niet gewerkt mag worden tusschen 6 uur 's avonds en 7 uur 's ochtends. Alleen een verbod van nachtarbeid voor vrouwen en jeugdige personen beneden de 16 jaar is ingevoerd. Treffend is dan ook, dat in Duitschland steeds met alle

arbeiders boven de 16 jaren in twee ploegen van 7½ à 8 uur elk gewerkt kan worden, wanneer het bedrijf of de onderneming daaraan behoefte heeft. In Nederland is van zulk eene vrijheid geen sprake.

De vrije Zaterdagmiddag is in Duitschland niet wettelijk voorgescreven en hoewel wij gaarne erkennen, dat de overgrote meerderheid der Nederlandsche ondernemingen op het behoud van den vrijen Zaterdagmiddag prijs stelt, mag niet voorbij worden gezien, dat de strenge wettelijke regeling, die onze Arbeidswet op dit stuk heeft, menigmaal zeer bezwarend werkt.

De regeling van het overwerk is in Duitschland op verschillende punten beduidend leniger dan in Nederland. Zoo wijzen wij op de interpretatie van het begrip Notstandsfälle en op de 5de conclusie van het rapport, waar wij o.m. lezen, dat de practijk van de Deutsche Wet ten aanzien van overwerk van beperkten omvang, lat zonder het beginsel van den 8-urendag aan te tasten, een vlotte bedrijfsleiding zeer kan bevorderen, voor die bedrijfsleiding gunstiger is dan de Nederlandsche.

Ook werd in het rapport geconstateerd, dat voor buitenlandsche orders zeer bereidwillig overwerkvergunningen worden afgegeven. En tenslotte moeten wij er nog de aandacht van Uwe Excellentie op vestigen, dat de Commissie eenparig tot de slotsom is gekomen, dat de administratieve bemoeiingen, welke de Deutsche verordening op den arbeidsduur eischt, eenvoudiger zijn dan de Nederlandsche en dit ook zullen blijven na eventuele aanneming van het Deutsche Ontwerp Arbeidswet.

Wij meenen, dat wij derhalve in den aanhef van dit schrijven niet teveel hebben gezegd, toen wij Uwe Excellentie er opmerkzaam op maakten, dat uit het rapport, dat wij hier bespreken, duidelijk blijkt, dat de Deutsche Arbeidswet minder bezwarend voor het bedrijfsleven is dan de Nederlandsche. Aangezien het nu een feit is, dat op het oogenblik de Nederlandsche industrie reeds uit anderen hoofde slechts uiterst moeilijk de concurrentie kan volhouden, meenen wij, dat de Nederlandsche Wetgever zich moet onthouden van alles, wat die concurrentie nog verder zou bemoeilijken.

Namens vrijwel de geheele Nederlandsche industrie, vragen wij dan ook Uwe Excellentie met den meesten nadruk, dat hij spoedig eene herziening der Arbeidswet bevordert, waardoor de wettelijke regeling van de arbeids- en rusttijden veel minder bezwarend voor de Nederlandsche nijverheid wordt, dan zij nu is.

Handelspolitieke vraagstukken in Zweden 1920—1921. — In den herfst van 1920 kreeg het tariefvraagstuk in Zweden door de inzetende malaise een nieuwe actualiteit. Resoluties, aandringerende op regulering van den import op een of andere manier of op een aanzienlijke verhooging van de invoerrechten, werden voortdurend door vertegenwoordigers van de getroffen industrieën aangenomen. Over het algemeen werd een verdrievoudiging van de rechten voorgesteld op grond, dat waar toentertijd de waarde van het geld gedaald was tot ongeveer een derde, de heffingen maar het gewicht evenredig moesten worden verhoogd, om tot dezelfde beschenning te komen als vóór den oorlog.

De Economische Raad bracht eind 1920 een kort rapport uit betreffende deze kwestie en gaf in overweging naar den toestand der industrie een onderzoek in te stellen.¹⁾ Deze enquête, gehouden door een speciale commissie, bijgestaan door de Tarieven Commissie, had tot resultaat een voorstel van de Regeering op 30 April 1921, om de invoerrechten voor een groot aantal industrieële producten tijdelijk te verhoogen, b.v. voor meubelen, manden, borstels, behangselpapier, garens, gewezen fabricaten, wollen en katoenen goederen, confectie, porselein en glaswerk, ijzer- en staalwaren, machinerieën enz., muziekinstrumenten en weegschalen. Men stelde voor, ongeveer 500 heffingen naar het gewicht met 100 pCt. en eenige heffingen naar de waarde met 30 pCt. te verhoogen. Het voorstel van de Regeering werd evenwel na uitvoerige besprekingen tenslotte door den Rijksdag verworpen. Een voorstel, bij de opening van den Rijksdag gedaan, om de rechten op koffie te verhoogen, was

¹⁾ Zie het nummer van 9 Februari 1921. In den herfst van 1921 werd de Economische Raad door de huidige Regeering opgeheven.

reeds verworpen.¹⁾ Spoedig echter werden de behoeften van de schatkist dringend en aan het eind van de zitting was het noodzakelijk eenige rechten te verhoogen of te vertwee- of drievoudigen. Men verwachtte hieruit een jaarlijksche opbrengst van 13 millioen kronen.

De eenige beschermende rechten, in 1921 in Zweden verhoogd, zijn die op tarwe en rogge, waarbij een sliding scale wordt toegepast.

De Tarieven Commissie werd echter door de Regeering aangezocht een verder, uitgebreid onderzoek in te stellen, naar wat zou kunnen worden gedaan om de getroffen industrieën te helpen. In dit verband moesten eveneens vragen van geldpolitiek onder de oogen worden gezien. Men verzocht de commissie speciaal rapport uit te brengen over een regeling van de vrachten, regeeringsopdrachten om de industrieën aan het werk te houden, de mogelijkheid en wenscheelijkheid differentieele rechten te heffen van goederen uit landen met abnormaal lage valuta, enz.

Slechts over het laatste onderwerp is onlangs een rapport verschenen. Het is vergezeld van een belangwekkend, wetenschappelijk onderzoek door Professor D. Davidson. De commissie verklaart, dat onder de huidige omstandigheden differentieele rechten in Zweden, ter bescherming van industrie en landbouw, niet kunnen worden aanbevolen.

¹⁾ Dit had een gedeeltelijke kabinetcrisis tengevolge. Baron L. de Geer werd opgevolgd door Gouverneur O. v. Sydow als Premier (beiden gematigd liberaal). De herfstverkiezingen van 1921 brachten het socialistische kabinet Branting aan het bewind.

BOEKAANKONDIGING.

ORGANISATIE VAN HET PERMANENTE HOF VAN INTERNATIONALE JUSTITIE.

Jean Morellet, L'Organisation de la Cour permanente de Justice Internationale, A. Pedone, Paris 1921.

In dezen tijd van groote belangstelling voor het genoemde Hof is het niet ondienstig te wijzen op het werk, welks titel hierboven vermeld staat. In dezen met veel zorg samengestelden arbeid kan men vinden hetgeen van belang is voor de kennis van de moeilijkheden, die zich hebben voorgedaan bij de *inrichting* van het Hof. Over de beide andere onderdeelen van het grootsche probleem: de *bevoegdheid* van de wereldrechtbank en den gang van haar *procedure* treft men in deze verhandeling geen uitgebreide mededeelingen aan. Het is wel jammer, dat deze interessante onderwerpen niet tevens een behandeling hebben gevonden. Het publiek had dan een volledig werk over het statuut van het nieuwe Hof tot voorlichting gehad. Maar men moet reeds dankbaar zijn voor het hier gebodene, al is het fragmentarisch.

Het werk bevat geen dorre opsomming van meeningen en feiten; het is frisch en onderhoudend geschreven. Critiek spaart de auteur niet. Hiervan een paar voorbeelden.

Gelijk bekend, bestaat het Hof uit elf gewone en vier plaatsvervangende rechters. De instelling van deze laatste categorie acht de schrijver weinig geslaagd. Ze levert moeilijkheden op ten aanzien van de wedden en de incompatibiliteiten. Vooral het aanleggen van tweeërlei maatstaf bij de onvereinigbaarheid van betrekkingen wordt een ernstige fout geacht. Ook vreest hij, dat de staten, die slechts een rechterplaatsvervanger in het Hof kregen, een „sentiment de légère infériorité” zullen hebben tegenover de andere staten, die zoo gelukkig waren een onderdaan als rechter te zien aangewezen. „Pourquoi instituer une classe de magistrats dont le prestige risque d'être, en fait, inférieur à celui des magistrats de l'autre classe?” De eenige reden van de instelling der juges suppléants ligt volgens den schrijver in het nut om op deze wijze juristen op te leiden bijzonder geschikt voor de vervulling van het rechterambt. Dit

argument lijkt niet erg stevig. Immers, afgescheiden van de vraag, of de plaatsvervangers wel veel aan de zittingen zullen deelnemen, is door de gecompliceerde wijze van benoeming alle waarborg aanwezig, dat de rechters-plaatsvervangers in aanzien en bekwaamheid niet onderdoen voor de gewone rechters en dus even geschikt voor hun ambt zullen zijn. Met den auteur kan ik het nut van het rechter-plaatsvervangerschap niet inzien. In plaats van elf rechters en vier plaatsvervangers had men het Hof uit vijftien rechters kunnen samenstellen.

Enkel de president en de griffier moeten in den Haag wonen. De schrijver had liever gezien, dat deze eisch van verplichte woonplaats voor alle rechters geschreven was, om te „concrétiser la permanence du nouveau tribunal". Dit zoude met het oog op de practijk toch te veel geveerd zijn, te meer, waar de auteur zelf te kennen geeft, dat de werkzaamheid van het Hof in de eerste jaren „assez réduite" zal zijn.

Ten aanzien van de bepaling, dat de personen groepen om deel uit te maken van het Hof niet alleen individueel aan de gestelde vereischten van aanzien en bekwaamheid moeten voldoen, maar ook gezamenlijk de groote vormen der beschaving en de voornaamste rechtssystemen van de wereld moeten vertegenwoordigen, merkt de heer *Morellet* op, dat de vermelding van de „grandes formes de civilisation" overbodig is, daar de „représentation des principaux systèmes juridiques entraîne nécessairement celle des grandes formes de civilisation et réciproquement". Hij wijst er op, hoe een der ontwerpen op dit punt een meer precieze bepaling inhield door vermelding van het aantal Europeanen, Amerikanen en Aziaten, die in het internationale Hof zouden moeten zitting nemen. Mij dunkt de vaagheid van art. 9 van het Statuut, hetwelk deze aangelegenheid regelt, is een groote deugd van deze regeling.

De belangrijke kwesties, waarover diepgaand verschil van meening heeft geheerscht, zooals o.a. de vraag, hoe in vacatures moet worden voorzien (zitting nemen van den nieuw gekozenen voor volle negen jaren of slechts voor de nog niet geëindigde zittingsperiode van zijn voorganger), of wraking van rechters toegelaten mag worden, of een eigen onderdaan van de gedingvoerende partijen aan de zitting moet deelnemen, worden keurig toegelicht en beschreven.

Hier en daar trof ik een kleine feil aan. Slechts één er van geeft me aanleiding een opmerking te maken. Bij de vermelding van de summere procedure vergelijkt de schrijver deze met het *référé*. Ten onrechte. De beslissingen als bij voorraad gewezen bij het *référé* brengen geen nadeel toe aan de zaak ten principale, terwijl het hier juist om beslissingen ten principale te doen is. Het rechtskarakter van het *référé* en van deze verkorte procedure is geheel anders. In verband met het hier opgemerkte wil ik er op wijzen, dat de officieele vertaling in Staatsblad 1921 No. 1049 van de uitdrukking „procédure sommaire" in „kort geding" in de artikelen 29 en 30 van het Statuut niet gelukkig is. „Kort geding" is nu eenmaal synoniem met „*référé*"; zoodat de Nederlandsche uitdrukking niet weergeeft wat de Fransche (en ook de Engelsche) term inhoudt. „Summere procedure" had moeten zijn gebezigd.

Moge het helder geschreven boek van den heer *Morellet* door velen, die zich voor het nieuwe Hof interesseeren, ter hand worden genomen.

Amsterdam, Februari 1922.

PH. KLEINTJES.

INGEZONDEN STUKKEN.

DE THEEMARKT EN DE COLONIAL PREFERENCE ACT.

Zeer Geachte Redactie,

Met belangstelling las ik in het nummer van 15 Februari jl. de beschouwing van uw medewerker over den invloed van de Colonial Preference Act op de marktprijzen van de Nederl. Indische

Thee en op de Amsterdamsche theemarkt, met welke beschouwing ik het echter niet geheel eens ben.

Het is waar, dat de Londensche theenoteeringen toonaangevend zijn voor de wereld, omdat van de geheele voor den export beschikbare theeproductie (China niet medegerekend) ruim de helft in Engeland wordt verbruikt.

Het is ook zeer waarschijnlijk, dat de koopers op de veilingen in Amsterdam met de positie van Java-thee op de Londensche markt rekening houden en trachten de thee tot denzelfden of lageren prijs te koop en de uit Londen geseinde noteeringen. Indien zij hierin slagen (en uw medewerker neemt dat aan, ofschoon de grafiek van de Ver. voor de Theecultuur tamelijk groote verschillen aangeeft voor het jaar 1920) dan moeten zij voor den handel op andere Europeesche landen aanmerkelijk „konkurrenzfähiger" zijn dan de Engelsche thee-exporteurs, want, waar bij de Engelsche offertes naar het buitenland de 2 pence invoerrecht in rekening moeten worden gebracht, behoeft dit door den koper op de Amsterdamsche markt niet te geschieden. Hij kan dus naar het buitenland 10 cent per Engelsch pond goedkoper aanbieden.

Dit zal voor Nederlandsche en Buitenlandsche theeverpakkers (ds aanleiding moeten zijn om hun behoefte aan Ned.-Ind. thee niet te Londen, doch te Amsterdam te dekken, waardoor de betekenis van de Amsterdamsche theemarkt slechts kan stijgen.

Maar bedenkt wel, zegt uw medewerker, dat de Londensche markt in hoofdzaak een markt is, die in eigen gebruik voorziet, getuige de cijfers van 1921, die voor Engeland slechts een heruitvoer aangeven van 34½ miljoen lbs., d.i. 8 pCt. van den totalen uitvoer.

Daargelaten, dat een uitvoer van 34½ miljoen pond thee, of wel een derde van de geheele Ned.-Ind. productie, toch niet zoo erg onbetekenend is, is uw medewerker m.i. daarbij al te zeer onder den indruk van het *abnormale* cijfer van 1921. In het *normale* jaar 1913 bedroeg de Engelsche theeuitvoer niet minder dan 57½ miljoen ponden, welk cijfer alleen teruggevoerd is tengevolge van Englands gedeseorganiseerd handel en omdat *over de geheele wereld* de theehandel in de jaren 1920 en 1921 aan een sterke depressie heeft geleden; een depressie, welke zóo sterk was, dat ook zonder onderlinge overeenkomst de wereldproductie in 1921 een aanmerkelijke vermindering heeft ondergaan (waarover verleden jaar in „In- en Uitvoer" belangwekkende artikelen hebben gestaan). Dank zij dit laatste feit en door het herstel van enkele verloren gegane afzetgebieden (Rusland met een consumptie van ruim 25 miljoen pond Javathee is nog als koper uitgeschakeld) was einde Augustus de voorraad in Londen met ruim 40 miljoen pond afgenomen en kon de theemarkt zich einde van het vorig jaar weer langzamerhand herstellen.

Het zijn dus de onderconsumptie en de algemeene handelscrisis, die er voor verantwoordelijk gesteld moeten worden, dat in alle afzetgebieden en dus ook te Amsterdam de prijzen zich bewogen op het minimum, aangegeven door de Londensche noteeringen, en dat dit minimum voor de Ned. Ind. theesoorten den volen invloed ondang van de differentieele rechten, is aan de *abnormale* omstandigheid toe te schrijven, dat de stocks in Londen tot ongekeerde hoogte waren gestegen en de houders van partijen gedwongen waren à tout prix af te geven.

Zoodna de markt zich echter voor het artikel herstelt en de vraag aanmerkelijk stijgt, zullen m.i. de Londensche theepakkers genoodzaakt zijn hunne prijzen voor de vreemde thee naar verhouding hooger te stellen dan de bevoorrechte Britsch-Indische en Ceylon thee, daar zij, voor hun mengsels een bepaalde hoeveelheid Ned.-Indische thee beslist noodig hebben, of wel de aanvoer van die thee op de Londensche markt zal sterk afnemen en verplaatst worden naar gunstiger markten, hetzij Amsterdam dan wel nieuwe afzetgebieden.

Wat die nieuwe afzetgebieden betreft, of liever de sterke toename van den uitvoer naar de vroeger onbetrekkende afzetgebieden als Amerika en Australië, inderdaad zou de uitbreiding daarvan madeelig kunnen worden aan de Amsterdamsche markt. Hiertegenover staat echter het voordeel daarvan voor de thee-producenten in Ned.-Indië, wier groote afhankelijkheid van de Londensche markt vermindert.

Ook moet niet uit het oog worden verloren, dat reeds vóór de afkondiging van de Colonial Preference Act met de bewerking van die directe markten was begonnen, omdat men de voorraden in Ned.-Indië niet naar Europa kon verscheppen en het succes van deze pogingen moet dan ook meer toegeschreven worden aan de bevredigende kwaliteiten der gezonden Java- en Sumatrathee en aan de voor de propaganda van deze theesoorten gunstige tijdsomstandigheden, dan aan de werking van de differentieele rechten, die slechts in zooverre medewerkten, dat zij de prijzen van de Ned.-Ind. thee hielpen drukken.

„Nu pikt Australië de meest gewilde sortaties uit menige factuur” zegt uw medewerker, en het gevolg is, dat de Amsterdamsche markt onvoldoende voorzien wordt, waardoor de belangstelling in de veilingen gaat kwijnen.

Deze klacht komt mij wel wat overdreven voor. In de eerste plaats toch bedraagt de export naar Australië nog geen twintig procent van de productie van Ned.-Indië en voorts zijn de theeproducenten er doorgaans niet voor te vinden (althans niet in normale omstandigheden) om alleen van hun beste soorten afstand te doen en het inferieure deel naar Holland of Engeland te consigneren; maar zelfs al ware dat zoo, zou zich dan hetzelfde verschijnsel ook niet voor doen zonder Colonial Preference Act? Immers, uit de grafiek van de Vereeniging voor de theecultuur, bij het artikel van uw medewerker afgedrukt, blijkt niets van gedrukte prijzen voor de *superieure* soorten als gevolg van die rechten. Bovendien, indien Amsterdam inderdaad zoo'n behoefte heeft aan de door Australië gevraagde sortaties, zou Amsterdam dan niet eveneens een paar centen boven Londen in uitzicht kunnen stellen?

Neen, m.i. heeft de Amsterdamsche markt voor haar betekenis niets te duchten van protectionistische maatregelen in andere landen, maar wel dient zij er op bedacht te zijn, dat de normale ontwikkeling van Indië's exporthandel op de omliggende gebieden haar tusschenkomst voor den handel op die landen meer en meer overbodig maakt. Voor Europa echter zullen Amsterdam en Rotterdam ongetwijfeld zeer belangrijke koloniale markten kunnen blijven, mits de Nederlandsche kooplieden zich niet angstvallig blijven vastklemmen aan het consignatiesysteem voor koloniale producten als tabak, thee, enz.

In Nederlandisch-Indië is de groothandel in thee vrijwel geheel in handen van Engelsche handelshuizen — zelfs de thee-experts en makelaars te Batavia zijn Engelschen. Slechts bij hooge uitzondering wordt dit product door Hollandsche exporteurs voor eigen rekening en risico verscheept. Het komt mij voor dat deze omstandigheid een grooter belemmering is voor den groei van de Amsterdamsche theemarkt dan een Colonial Preference Act, welke ten slotte alleen voor den eigen uitvoerhandel of voor de eigen consumenten nadeelige gevolgen kan hebben.

W. DE COCK BUNING.

Naschrift van onzen medewerker:

In het artikel „De invloed van de „Colonial Preference Act” op de marktprijzen van de Nederlandisch-Indische thee en op de Amsterdamsche thee-markt” werden de volgende stellingen ontwikkeld:

1e. Londen is de wereldmarkt voor thee en dientengevolge zijn de noteringen van Londen voor thee toonaangevend voor de geheele wereld.

2e. Londen, dat 92 pCt. van alle aanvoeren in Engeland noodig heeft voor binnenlandsch gebruik

en slechts 8 pCt. dier aanvoeren exporteert, is dus voor het overgrote deel een markt voor de binnenlandsche consumptie, zoodat de Londensche prijzen zich daarnaar regelen.

3e. Waar ten gevolge van de „Colonial Preference” op theesoorten, andere dan van Britsch-kolonialen oorsprong, bij invoer in Engeland tot verbruik 2 d. per lbs. hooger recht wordt geheven, betaalt de koper op de markt in Londen voor thee van vreemden oorsprong — dus ook voor N.-I. thee — dan ook een evenredig lageren prijs.

4e. De prijzen voor onze Ned.-Ind. thee op de Europeesche markt worden dientengevolge door de „Colonial Preference” gedrukt met ca. 10 cts. per pond.

5e. Australië, dat de „Colonial Preference Act” niet overnam, maakt daarvan gebruik door in concurrentie met Br.-Indische, maar vooral met Ceylonthee hoe langer hoe meer Java-thee — en voornamelijk de betere soorten — direct in Batavia op te kopen, welke hoeveelheden voor een groot deel onttrokken worden aan de Amsterdamsche markt, zijnde de hoofdmart van ons koloniaal product, hetgeen zoolwel ten nadeele is van de Amsterdamsche theemarkt in haar geheel, als van den naam van Java-thee in Europa.

Punt 1 wordt door inzender beaamd.

Tegenover Punt 2 voert inzender aan, dat die 8 pCt. uitvoer van Engeland nog een hoeveelheid van 34½ miljoen lbs. vertegenwoordigt. Dit doet echter niets af aan het feit dat *relatief* het belang van de Londensche koopers bij den export slechts gering is. Het feit, dat 92 pCt. van alle aanvoeren in Londen bestemd is voor Engelsche binnenlandsche consumptie, bestempelt Londen als consumptie-markt.

Punt 3 wordt door inzender niet bestreden en op die stelling komt het juist aan! Trouwens wordt het daarin genoemde feit van Engelsche zijde geheel toegegeven. Inzender knoopt aan de waarschijnlijkheid, dat Amsterdam rekening houdt met de Londensche noteringen, de bewering vast, dat Amsterdamsche koopers „voor den handel op andere Europeesche landen aanmerkelijk „konkurrenzfähiger” moeten „zijn, dan de Engelsche thee-exporteurs.” Hij tracht deze onjuistheid te bewijzen door de toevoeging „want „waar bij de Engelsche offertes naar het buitenland „de 2 pence invoerrecht in rekening moeten worden „gebracht, behoeft dit voor den koper op de Amsterdamsche markt niet te geschieden. *Hij kan dus „naar het buitenland 10 cent per Eng. pond goed „koper aanbieden.”* (De cursiveering is van mij).

Inzender is blijkbaar niet op de hoogte van den theehandel. Zoolwel op de markt te Londen als te Amsterdam wordt de thee verhandeld „in entrepôt”, zoodat de exporteurs niets te maken hebben met het invoerrecht in het land van uitvoer zelf en dus de Londensche exporteurs van Java thee op een lijn staan met hun Amsterdamsche collega's. Wel is het een feit, dat tengevolge van deze prijsdrukking, Java-thee in landen, waar de „Colonial Preference” niet van kracht is, kan concurreren met overeenkomstige kwaliteiten Britsch-Indische en Ceylon thee (zie ook hieronder betr. Australië), een concurrentie, die de planters tenslotte betalen. Duitschland en de Oostelijk Europeesche Staten voeren dan ook tegenwoordig in verhouding veel meer Javathee dan Britsch-Indische of Ceylon-thee.

Punt 4 wordt ook door inzender toegegeven, echter wijt hij de omstandigheid, dat de Ned.-Indische theesoorten voor 1920 en 1921 den vollen invloed van de Eng. differentieele rechten ondergingen aan de tot ongekende hoogte gestegen voorraden in Londen en aan het gedwongen zijn van de houders om à tout prix af te geven. De bewijsvoering van dit beweren ontbreekt ten eenen male en zou ook niet houdbaar zijn. Het door inzender aangehaalde afnemen van den voorraad te Londen met 40 miljoen pond in de laatste helft van 1921 heeft — men zie de grafische voor-

stelling van de Vereeniging voor de Thee-cultuur in Ned.-Indië — dan ook geen verschil gebracht tusschen de noteeringen te Londen en te Amsterdam voor onze koloniale thee.

Dat het sterk theeverbruikende Australië, dat bovendien zeer gunstig voor den import vanuit Java is gelegen, van de prijsdrukking door de „Colonial Preference” gebruik maakt — zie punt 5 — wordt feitelijk ook niet bestreden. Alleen zegt inzender, dat Amsterdam niets heeft te duchten van protectionistische maatregelen in andere landen, mits „de Nederlandsche kooplieden zich niet angstvallig blijven vastklemmen aan het consignatie-systeem voor koloniale producten als tabak, thee, enz.”

Al weder onbekendheid van inzender met thee-markten en theehandel! Zoowel op de Londensche als de Amsterdamsche markt wordt de thee aangeboden „on garden account” of als „directe aanvoer”, d.w.z. voor rekening der ondernemingen en dus geconsigneerde zendingen.

Thee „on traders account” of „indirecte aanvoer” komt slechts zelden in veiling. De direct op Batavia koopende handelaren brengen hunne producten niet op de markten, d.i. op de veilingen te Amsterdam en te Londen, doch verhandelen die weder ondershands.

Dat de uitvoer naar Australië nog geen 20 pCt. van de productie van Ned.-Indië bedraagt — het percentage van den totalen uitvoer is intusschen groter, nl. voor 1921 t/m. November 8,67 miljoen KG. van totaal 27,96 miljoen KG. export of ruim 30 pCt. — en dat producenten er doorgaans niet voor te vinden zijn om alleen van hun betere soorten afstand te doen en het inferieure deel naar Europa te consigneren is ook niet juist. Laat inzender, indien hij bekend is met de merken der verschillende thee-ondernemingen, maar eens een monsterlijst van een veiling ter hand nemen. Hij kan dan constateeren, dat vele ondernemingen, die eertijds hun geheele product hier of in Londen ter markt brachten, thans nog slechts sporadisch daarop voorkomen en dan nog slechts voor een klein en zeker niet het beste gedeelte van hunne productie.

Een vergelijking van de noteeringen te Londen en te Amsterdam van superieure soorten moest achterwege blijven door gebrek aan gegevens. Afgescheiden van het feit, dat die soorten slechts schaarsch op die markten voorkomen, is er geen enkele aanleiding om te mogen aannemen, dat die vergelijking anders zou uitvallen, dan die voor de ordinaire en middensoorten.

OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN.

Sociale Voorzorg. — Amsterdam, December 1921.

Mr. H. L. van Duyl, De opleiding en tewerkstelling van invaliden; J. H. Westerveld, Wettelijke werkloosheidsverzekering; M. Triebels, De maatstaf voor het inkomen der werklieden (Het uurinkomen); P. Koe-dijk, Hoe zal de uitvoering der Ziekteverzekering worden geregeld? L. Heijermans, Nabetrachting Gezondheidscongres; G. J. H. Peters, De land- en tuinbouwongevallenwet; D. Brocx, De frequentie der traumatische neurosen; C. F. G. Metsch, Art. 4 der Ongevallenwet 1921.

Idem. — Amsterdam, Jan.-Febr. 1922.

J. P. Zaalberg, Op en om de 3de Intern. Arbeidsconferentie; E. Boekman, Een centrale dienst der sociale verzekering; Mr. W. P. C. Knuttel, Uit de praktijk der Invaliditeitswet; H. van Breen, Overbrenging van werkzaamheden Ongevallenwet 1921 naar de Raden van Arbeid (Art. 111. O. W. 1921); Dr. P. H. van Eden, Decentralisatie der Ongevallenwet, van geneeskundige zijde beschouwd; C. C. A. Last, De Veiligheidswet, 1 Januari 1897—1 Januari 1922; P. Keulemans, Nog eens de Land- en Tuinbouwongevallenwet; Dr. E. J. Buning, Eenheid en eenvoud bij het sociale geneeskundig hygiënisch toezicht.

The American Journal of International Law. — New York, October 1921.

J. B. Scott, Conference on the limitation of armament and problems of the Pacific; W. S. Carpenter, The United States and the League of Nationals of 1780; T. H. Wisstrand, The principle of equilibrium and the present period; P. Capó-Rodriguez, Colonial representation in the American Empire.

MAANDCIJFERS.

OVERZICHT DER RIJKSMIDDELEN.

(In Guldens).

	Januari 1922	Sedert 1 Januari 1922	Overeenkomstige periode 1921
Directe belastingen.			
Grondbelasting	717.671	717.671	477.837
Personeele belasting ..	1.541.304	1.541.304	1.694.261
Inkomstenbelasting ..	8.698.018	8.698.018	5.484.177
Dividend- en tantiëmebelasting	1.169.516	1.169.516	2.462.121
Vermogensbelasting ..	750.878	750.878	650.573
Accijnzen.			
Suiker	4.676.467	4.676.467	3.132.390
Wijn	84.744	84.744	40.065
Gedistilleerd	4.326.523	4.326.523	4.344.655
Zout	121.331	121.331	160.846
Bier	283.450	283.450	201.519
Geslacht	775.243	775.243	1.086.289
Belast. op speelkaarten	7.969	7.969	6.608
Indirecte belastingen.			
Zegelrechten	1.532.983	1.532.983	1.821.278
Registratierechten	1.607.574	1.607.574	3.180.794
Successierechten	3.240.250	3.240.250	3.140.362
Invoerrechten	3.009.168	3.009.168	2.684.941
Gouden en zilveren werken			
Belasting	78.449	78.449	63.279
Essaailoon	94	94	81
Statistiekrecht	309.385	309.385	308.416
Mijnen	68.521	68.521	4.106
Domeinen	165.576	165.576	178.208
Staatsloterij	17.140	17.140	17.122
Jacht en visscherij	491	491	549
Loodsgelden	215.708	215.708	193.175
Totaal.....	33.398.453	33.398.453	31.333.652

OPOENTEN VOOR HET LEENINGFONDS 1914.

	Januari 1922	Sedert 1 Januari 1922	Overeenkomstige periode 1921
Directe belastingen.			
Grondbelasting	143.893	143.893	96.199
Personeele belasting ..	320.551	320.551	337.830
Inkomstenbelasting ..	2.431.221	2.431.221	1.562.654
Vermogensbelasting ..	182.659	182.659	161.689
Dividend- en tantiëmebelasting	385.940	385.940	812.500
Accijnzen.			
Suiker	935.293	935.293	626.478
Wijn	16.949	16.949	8.013
Gedist. (binn.- en buitl.)	432.652	432.652	434.465
Indirecte belastingen.			
Zegelrecht van buitl. eff.	7.076	7.076	11.111
Totaal	4.856.234	4.856.234	4.050.939

BELASTINGEN IN VERBAND MET DE BUITENGEWONE OMSTANDIGHEDEN.

	Januari 1922	Sedert 1 Januari 1922
Verdedigingsbelasting Ia	218.268	218.268
Verdedigingsbelasting Ib	836.389	836.389
Verdedigingsbelasting II	2.276.094	2.276.094
	3.330.751	3.330.751
Oorlogswinstbelasting ⁴⁾	9.295.750	9.295.750

¹⁾ Hieronder begrepen f 208.252 wegens zegelrecht van nota's van makelaars en commissiennairs in effecten, enz. (Beurabelasting). ²⁾ Idem f 208.252. ³⁾ Idem f 387.839.

⁴⁾ Over 1921 f 82.413.415.

ONTVANGSTEN VAN SPOOR- EN TRAMWEGMAATSCHAPPIJEN. OCTOBER 1921.

(Ontleend aan „de Ingenieur“.)

Namen der Maatschappijen.	Personenvervoer.	Goederenvervoer.	Totale ontvangsten.	
			October 1921.	October 1920.
Maatsch. tot Expl. van S.S., N.C.-S., Noord-Brab. Duitsche Spoorwegmaatschappij en Holl. IJzeren Spoorwegmaatschappij	f 7.866.000,—	f 7.684.000,—	f 15.550.000,—	f 17.612.504,—
Tramwegmaatschappij „De Meijerij“	—	—	30.169,19	30.327,84 ^{1/2}
Nederlandsche Tramwegmaatschappij	67.969,32	100.391,29	173.835,76	159.605,94
Rotterdamsche Electriche Tramwegmij.	606.006,92 ^{1/2}	—	606.006,92 ^{1/2}	562.893,64
Rotterdamsche Tramwegmaatschappij	86.913,96	196.951,27 ^{1/2}	283.865,23 ^{1/2}	281.259,46
Westlandsche Stoomtramwegmaatschappij	33.242,56 ^{1/2}	17.210,43 ^{1/2}	51.178,44	45.438,44
Zuid-Nederl. Stoomtramweg-maatschappij	13.074,93 ^{1/2}	57.368,82	71.366,88	67.144,89
Zuider Stoomtramwegmaatschappij	13.192,83	5.708,95	19.331,78	18.934,74
Electriche Spoorwegmaatschappij	188.011,69	208,95	188.220,64	170.681,21
Nederlandsch-Indische Spoorwegmaatschappij..	570.000,—	1.680,000	2.275.000,—	1.763.014,—
Oost-Java Stoomtramwegmaatschappij				
lijn Modjokerto—Ngoro	—	—	35.200,—	24.200,—
lijn Soerabaja—Krian	—	—	106.300,—	97.100,—
Semarang—Cheribon Stoomtramwegmaatsch..	—	—	622.400,—	496.600,—
Samar.—Joana Stoomtramwegmaatschappij ..	—	—	501.400,—	394.400,—
Serajoedal Stoomtramwegmaatschappij				
lijn Maos—Bandjarnegara	—	—	95.800,—	79.300,—
lijn Bandjarnegara—Wonosobo.....	—	—	18.600,—	17.200,—
Deli-Spoorweg-Maatschappij	—	—	802.000,—	668.000,—
Madoera Stoomtrammaatschappij	—	—	180.000,—	179.000,—
Modjokerto Stoomtramwegmaatschappij	—	—	59.141,—	39.322,—

Nagekomen over Juni.

Nederlandsche Spoorwegen..... | f 7.425.470,49^{1/2} | f 8.081.809,17^{1/2} | f 15.704.892,47^{1/2} | f 17.038.966,32^{1/2}

Juli.

Nederlandsche Spoorwegen..... | f 9.207.816,80^{1/2} | f 8.305.807,97^{1/2} | f 17.917.478,08^{1/2} | f 19.464.521,77^{1/2}

De ontvangsten der groote maatschappijen, die in „de Ingenieur“ ontbreken, zijn aan het „Maandschrift Centr. Bureau Statistiek“ ontleend.

RESUME UIT HET MONTHLY BULLETIN OF STATISTICS (LEAGUE OF NATIONS).

		Maandelijks gemiddeld			1921						
		1913	1919	1920	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.
Productie van steenkool (1000 tons) ¹⁾	Engeland	5,617	4,490	4,477	15 ⁷	3,866	4,215	4,055	4,313	4,543	4,595
	Ver. Staten	9,946	9,497	11,267	8,816	8,196	8,453	8,921	11,180	9,036	7,718
	Frankrijk ²⁾	786	420	667	744	759	740	774	787	755	—
	Duitschland ³⁾	3,887	2,240	2,527	2,373	2,532	2,584	2,649	2,826	2,672	2,692
Productie van ruw ijzer (1000 tons)	Engeland	869	627	678	1 ⁷	10 ⁷	96	161	239	276	279
	Ver. Staten	2,623	2,627	3,084	1,082	879	969	1,002	1,260	1,438	1,675
	Frankrijk ⁴⁾	434	201	276	285	267	255	244	256	295	301
	Italië ⁵⁾	36	20	7	—	—	—	—	—	—	—
Schepen op stapel eind der maand (1000 tons)	Engeland	1,957	2,994	3,709	3,530	Kwartaals-opgave	3,283	434	Kwartaals-opgave	2,640	
	Ver. Staten	148	2,967	1,310	718						
	Frankrijk	229	217	398	390						
	Italië ⁶⁾	125	315	364	310						
Import (netto)	Engeland 1000 £	54,931	121,784	142,861	81,100	71,396	78,583	78,524	74,356	79,436	76,108
	Ver. Stat. 1000 \$	146,405	311,146	427,579	178,495	172,132	188,392	179,283	188,028	211,027	237,373
	Frankrijk 1000 Frs.	701,778	2983,272	2950,412	1723,534	1469,117	1731,294	2225,679	2226,951	2333,730	3154,264
	Italië 1000 Lire.	303,803	1385,278	1321,845	2598,364	556,323 ⁸⁾	980,659 ⁸⁾	961,623 ⁸⁾	1,101,408 ⁸⁾	1,124,741 ⁸⁾	—
Export (binnenlandsche producten)	Engeland 1000 £	43,771	66,553	111,297	38,152	43,172	51,346	55,248	62,265	62,895	59,375
	Ver. Stat. 1000 \$	204,025	645,818	673,373	329,774	314,204	365,560	319,299	343,597	294,437	296,306
	Frankrijk 1000 Frs.	573,351	989,966	1869,563	1750,464	1563,055	1725,092	1774,653	1759,472	1748,654	2182,320
	Italië 1000 Lire	209,303	505,479	650,316	1168,862	441,494 ⁸⁾	586,584 ⁸⁾	658,745 ⁸⁾	682,745 ⁸⁾	718,216 ⁸⁾	—
Scheepsbew.: Binnenkom. schepen (1000 tons)	Engeland (geladen)	4,089	2,464	3,043	3,326	3,365	3,439	3,400	3,420	3,129	3,056
	Ver. Staten (gel. en ballast) ..	4,440	3,892	5,344	5,616	5,757	6,172	5,435	5,295	5,294	—
	Frankrijk (geladen)	2,876	1,903	2,399	2,007	2,229	2,610	2,584	2,646	2,276	—
Index-cijfers: Groothand.-prijzen	Engeland (Board of Trade).	100	—	313.9	201.6	198.2	193.9	191.0	184.4	176.4	171.4
	Ver. Staten (Bureau of Labour Statist.)	100	212	244	148	148	152	152	150.0	149	149
	Frankrijk (off. cijfer)	100	356.9	510.3	325.6	330.7	331.9	344.6	331.9	332.4	325.8 ¹⁰⁾
Wisselkoersen: (jaarl. of maand. gem.) ⁹⁾	New York op Londen	100	89.79	75.23	77.77	74.53	74.96	76.50	79.65	81.47	85.10
	New York op Parijs.	100	70.58	35.54	41.90	40.38	40.16	38.01	37.61	37.50	40.24
	New York op Rome.	100	55.60	25.67	25.86	23.35	22.33	22.00	20.54	21.38	22.80

¹⁾ Wekelijksche productie, berekend op grond der maandelijksche productie.²⁾ Inclusief bruinkool (75 000 ton in Januari 1921). Vanaf 1919 incl. Elzas Lotharingen. Vanaf 1920 inclusief Elzas Lotharingen en het Saargebied.³⁾ Vanaf 1919 zonder Elzas Lotharingen. Vanaf 1920 zonder Elzas Lotharingen, het Saargebied en de Pfalz.⁴⁾ Vanaf 1919 inclusief Elzas Lotharingen. ⁵⁾ Maandelijksche cijfers worden niet berekend. ⁶⁾ Inclusief Triëst.⁷⁾ Vermindering tengevolge van de kolenstaking. ⁸⁾ Nieuwe schatting op grond der gedeclareerde waarden.⁹⁾ Waarde der genoteerde geldsoorten in percenten der pariteit. ¹⁰⁾ Voorloopig cijfer.

EMISSIES IN FEBRUARI 1922.

Provinc. en Gemeentelijke leeningen f 11.697.500,— zijnde:
 Amsterdam f 10.000.000,— 6 % obl. a 96 7/8 %.
 Friesland f 2.000.000,— 6 % obl. a 100 1/2 %.
 Diversen ,, 1.005.000,— zijnde:
 Maatschappij tot aanleg en exploitatie van Laagspanningsnetten in Groningen f 1.000.000,— 6 % obl. a 100 1/2 %.

Totaal ... f 12.702.500,—

Totaal der emissies in Januari .. f 35.581.700,—
 Februari .. ,, 12.702.500,—
 Algemeen Totaal .. f 48.284.200,—

PRODUCTIE DER KOLENMIJNEN. 1)

(In tonnen van 1000 K.G.)

(Gegevens verstrekt door het „Centr. Bur. voor de Statistiek“).

Naam van de Mijn	December		Januari	
	1921	1920	1922	1921
Staatsmijnen.				
Wilhelmina.....	51.032	46.428	50.752	45.875
Emma.....	76.748	78.479	77.934	72.969
Hendrik.....	44.514	44.901	41.662	42.928
Totaal....	172.294	169.808	170.348	161.772
Particul. mijnen.				
Domaniale mijn..	45.370	49.843	44.473	47.412
Mijn Laura en Ver-eeniging.....	38.959	48.536	40.523	40.368
Oranje-Nassau mijnen.....	89.375	75.679	89.642	74.435
Mijn Willem Sophie.....	26.825	22.895	25.785	21.185
Totaal....	200.529	196.953	200.423	183.400
Totaal generaal	372.823	366.761	370.771	345.172

1) Kolenslik niet inbegrepen (in 1921 voor alle mijnen te zamen 240.960 ton en in de maand Januari 1922: 21.759 ton.)

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** betekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. { Disc. Wissels. 4 1/2 1 Juli '15 } Zweeds. R.ksbk 5 1/2 19 Oct. '21
 Bk. { Bel. Bian. Eff. 5 1/2 19 Oct. '20 } Bk. v. Noorw. 6 25 Jan. '22
 { Vrsch. in R.C. 6 1/2 19 Oct. '20 } Zwits. Nat. Bk. 3 1/2 2 Mrt. '22
 Bk. van Engeland 4 1/2 16 Feb. '22 Belg. Nat. Bk. 5 5/8 19 Mei '21
 Deutsche Rijksbk. 5 23 Dec. '14 Bank v. Spanje 6 4 Nov. '20
 Bk. van Frankrijk 5 1/2 28 Juli '21 Bank v. Italië 6 20 Mei '20
 Oostenr. Hong. Bk. 7 30 Nov. '21 F. Res. Bk. N.Y. 4 1/2 2 Nov. '21
 Nat. Bk. v. Denem. 5 1/2 5 Nov. '21 Javasche Bank 3 1/2 1 Aug. '09

OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen Part. disconto	Berlijn Part. disconto	Parijs Part. disc.	N. York Call. money
	Part. disconto	Prolongatie				
4 Mrt. '22	4 3/8	3 3/4 1)	3 1/4	4 5/8	—	3 1/2-4 1)
27 F.-4 M. '22	4 1/8-3/8	3 3/4-4 1/8	3 1/8-1/4	4 5/8	—	3 1/2-5 1/2
20-25 F. '22	4 1/8-3/8	3 3/4-4 1/8	3 1/8-1/4	4 5/8	—	4 1/2-6
13-18 „ '22	4 1/8-1/4	3 3/4-4	3-1/4	4 5/8	—	3 1/2-4
28 F.-5 M. '21	4 1/4-3/8	3 3/4-4 1/8	6 5/8-3/4	4 5/8	—	6-7
1-6 Mrt. '20	3 5/8-3/4	3 1/4-1/2	5 7/8-6	4 5/8	—	8 1/2-10
20-24 Juli '14	3 1/2-3/8	2 1/4-3/4	2 1/4-3/4	2 1/8-1/2	2 3/4	5 1/2-7 1/2

1) Notering van 3 Maart 1922.

WISSELKOERSEN.

WISSELMARKT.

Londen was deze week vrij vast. Woensdag werd tot 11,60 betaald, daarna trad een kleine reactie in, maar het slot was toch prijshoudend. Ook Parijs en België liepen ongeveer gelijkelijk op en neer. Dollars waren doorlopend sterk gezocht, maar waren juist in tegenstelling alleen Woensdag iets aangeboden. Voor merken daarentegen was de stemming steeds flauw. Het aanbod kwam hoofdzakelijk uit Duitschland en was zeer dringend. Van Skandinavië was Stockholm flauw, maar daarentegen Kopenhagen en Christiania zeer vast. Zwitserland was vrij stationnair. Ook Spanje onderging weinig verandering. Daarentegen was Batavia weder flauwer; heden 98 3/4 sterk aangeboden.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	Londen *)	Parijs *)	Berlijn *)	Weenen *)	Brussel **)	New York **)
27 Febr. 1922..	11.53 1/2	23.85	1.14	0.05 1/2	22.61	2.60 7/8
28 „ 1922..	11.54 1/2	23.82 1/2	1.13 1/2	0.05 1/2	22.57 1/2	2.60 5/8
1 Mrt. 1922..	11.58 1/2	24.05	1.14 1/2	0.05	22.71	2.61
2 „ 1922..	11.57 1/2	23.92 1/2	1.08	0.05	22.61	2.61 1/2
3 „ 1922..	11.55	23.92 1/2	1.03 1/2	0.05	22.59	2.61 1/2
4 „ 1922..	11.55	23.85	1.05	0.05	—	—
Laagste d. w. 1)	11.52	23.75	1.01 1/2	0.05	22.45	2.60 1/4
Hoogste „ „ 1)	11.60 1/2	24.10	1.17	0.06	22.80	2.62 3/4
25 Febr. 1922..	11.54	23.47 1/2	1.18	0.05 1/2	22.50	2.61
18 „ 1922..	11.57 1/2	23.45	1.26 1/2	0.07 1/2	22.16 1/2	2.67 3/8
Muntpariteit..	12.10	48.—	59.26	50.41	48.—	2.48 1/2

*) Notering te Amsterdam. **) Notering te Rotterdam.
 1) Particuliere opgave. 2) Notering van 24 Februari 1922.
 3) Idem van 17 Februari.

Data	Stock-holm *)	Kopen-hagen *)	Chris-tiania *)	Zwitser-land *)	Spanje 1)	Batavia 1) telegrafisch
27 Febr. 1922	69.30	54.80	44.70	51.20	41.75	98 3/4-99 1/2
28 „ 1922	69.40	55.—	45.—	51.15	41.70	98 1/2-99
1 Mrt. 1922	69.45	55.25	45.50	51.12 1/2	41.85	98 3/8-99
2 „ 1922	69.10	55.45	45.90	51.15	41.75	98 3/8-98 7/8
3 „ 1922	69.10	55.30	46.—	51.20	41.80	98 3/8-98 3/4
4 „ 1922	69.10	55.30	46.—	51.20	41.80	98 1/4-98 3/4
1 ^{ste} d. w. 1)	68.70	54.60	44.40	51.—	41.50	98 3/8
H ^{ste} „ „ 1)	69.55	55.50	46.10	51.25	41.95	99 1/8
25 Febr. 1922	69.40	54.75	44.75	51.30	41.75	98 7/8-99 1/2
18 „ 1922	70.35	55.30	45.35	51.90	41.75	98 3/4-99 1/2
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	48.—	48.—	100

*) Notering te Amsterdam. 1) Particuliere opgave.

Termijnnoteringen der Valuta-Kas.

Ecarts tusschen termijnnotering en contanten koers (week van 27 Februari—3 Maart 1922).

	Londen.	Ult. Maart	Ult. April	Ult. Mei
Hoogste B Koers	agio	2 1/4 ct.	agio 4 1/4 ct.	agio 6 1/4 ct.
Laagste B „	„	1 1/4 „	„ 3 „	„ 4 3/4 „
Hoogste L „	„	2 3/4 „	„ 4 3/4 „	„ 7 1/4 „
Laagste L „	„	1 3/4 „	„ 3 1/2 „	„ 5 1/4 „
New-York.				
Hoogste B Koers	Pari	agio 1/4 ct.	agio 1/2 ct.	agio 1/2 ct.
Laagste B „	disagio 1/4 ct.	Pari	Pari	Pari
Hoogste L „	agio 1/4 „	agio 1/2 „	agio 3/4 „	„ 1/4 „
Laagste L „	Pari	Pari	„	„
Parijs.				
Hoogste B Koers	agio	7 1/2 ct.	agio 10 ct.	agio 12 1/2 ct.
Laagste B „	„	Pari	„ 2 1/2 „	„ 5 „
Hoogste L „	agio	7 1/2 „	„ 10 „	„ 12 1/2 „
Laagste L „	„	Pari	„ 5 „	„ 7 1/2 „
Brussel				
Hoogste B Koers	agio	5 ct.	agio 10 ct.	agio 15 ct.
Laagste B „	„	2 1/2 „	„ 5 „	„ 5 „
Hoogste L „	„	5 „	„ 10 „	„ 17 1/2 „
Laagste L „	„	5 „	„ 7 1/2 „	„ 7 1/2 „
Berlijn.				
Hoogste B Koers	agio	1 1/2 ct.	agio 1 ct.	agio 1 ct.
Laagste B „	„	Pari	„ 1/2 „	„ 1/2 „
Hoogste L „	agio	1 1/2 „	„ 1 „	„ 1 „
Laagste L „	„	Pari	„ 1/2 „	„ 1/2 „

KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Lond. (in \$ per £)	Zicht Parijs (in cl. p. fs.)	Zicht Berlijn (in cl. p. Mrk.)	Zicht Amsterd. (in cl. p. gld.)
4 Maart 1922	4.41.37	9.11	0.40	38.21
Laagste d. week	4.39.75	9.06	0.40	38.18
Hoogste „ „	4.44.—	9.16	0.44	38.49
25 Febr. 1922	4.41.87	9.07	0.45	38.46
18 „ 1922	4.37.75	8.97	0.48	37.80
Muntpariteit ..	4.86.67	5.18 1/4	95 1/4	40 3/16

KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	18 Febr. 1922	25 Febr. 1922	27 Febr. 4 Mrt. '22 Laagste	4 Mrt. 1922 Hoogste
Alexandrië ..	Piast. p. £	97 7/16	97 7/16	97 7/16	97 7/16
*B. Aires 1) ..	d. p. \$	45 21/32	45 21/32	45 9/16	45 15/16
Calcutta	Sh. p. rup.	1/3 21/32	1/3 1/4	1/3 1/8	1/3 3/8
Hongkong ..	id. p. \$	2/5 3/4	2/4 15/16	2/4	2/5 1/8
Lissabon	d. per Mil.	4 1/16	4 1/8	4 1/8	4 7/16
Madrid	Peset. p. £	27.66 1/2	27.65	27.55	27.78
*Montevideo 1	d. per \$	45	45 3/8	44 1/2	45
Montreal ...	\$ per £	4.52	4.50 1/2	4.42	4.54
*R.d. Janeiro.	d. per Mil.	7 9/16	7 19/32	7 21/32	7 11/16
Rome	Lires p. £	89 1/4	86 1/16	82 1/4	85 1/2
Shanghai ...	Sh. p. tael	3/3 7/8	3/2 11/8	3/0 1/2	3/2 11/16
Singapore ..	id. p. \$	2/3 25/32	2/3 49/64	2/3 11/16	2/3 27/32
*Valparaiso ..	peso p. £	40.60	40.70	38.50	40.90
Yokohama ..	Sh. p. yen	2/2 3/32	2/1 13/16	2/1 7/16	2/1 13/16

*Koersen der voorafgaande dagen. 1) Telegrafisch transfert.

*) Noteering van 24 Februari

NOTEERING VAN ZILVER

Noteering te Londen	te New York
4 Mrt. 1922	33
25 Febr. 1922	32 5/8
18 „ 1922	33 1/4
11 „ 1922	34 3/8
5 Mrt. 1921	30 5/8
6 Mrt. 1920	78 7/8
20 Juli 1914	24 15/16

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 6 Maart 1922.

Activa.		
Binnenl. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	H.-bk. f 109.786.309,59 B.-bk. „ 38.001.863,19 Ag.sch. „ 57.472.518,80	f 205.260.691,58
Papier o. h. Buitenl. in disconto	Idem eigen portef. f 57.526.471,—	
Af: Verkocht maar voor debk. nog niet afgel.		57.526.471,—
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	H.-bk. f 69.186.632,91 1/2 B.-bk. „ 10.312.146,76 Ag.sch. „ 68.853.219,82	f 148.351.999,49 1/2
Op Effecten	f 114.739.784,95 1/2	
Op Goederen en Spec.	f 33.612.214,54	148.351.999,49 1/2
Voorschotten a. h. Rijk		13.713.392,30 1/2
Munt en Muntmateriaal	Munt, Goud f 56.238.205,— Muntmat., Goud „ 549.714.842,74	f 605.953.047,74
Munt, Zilver, enz.	„ 6.799.692,03	
Muntmat., Zilver		612.752.739,77
Effecten	Bel. v. h. Res.fonda. f 5.331.447,— id. van 1/2 v. h. kapit. „ 3.881.162,62 1/2	9.212.609,62 1/2
Geb. en Meub. der Bank		3.747.500,—
Diverse rekeningen		26.624.872,52 1/2
		f 1.077.190.276,30
Passiva.		
Kapitaal	f 20.000.000,—	
Reservefonds	„ 5.386.728,62 1/2	
Bankbiljetten in omloop	„ 999.510.765,—	
Bankassignatiën in omloop	„ 1.368.248,17 1/2	
Rek.-Cour. Het Rijk	f —	
saldo's: Anderen	„ 27.729.791,47	27.729.791,47
Diverse rekeningen		23.194.743,03
		f 1.077.190.276,30

NED. BANK 6 Maart 1922 (vervolg).

Beschikbaar metaalsaldo	f 406.291.466,10
Op de basis van 1/2 metaaldekking	„ 200.569.705,17
Minderbedragen bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is	„ 2.031.457.330,50
Verschillen m. d. vorig. weekst.	Meer Minder
Disconto's	12.893.491,81 1/2
Buitenlandsche wissels	31.805,—
Beleeningen	7.358.759,76
Goud	16.086,85
Zilver	327.669,59 1/2
Bankbiljetten	12.122.025,—
Part. Rek.-Crt. saldo's	1.635.351,77

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opelschbare schulden
6 Mrt. 1922	605.953	6.800	999.511	29.098
27 Febr. 1922	605.969	7.127	987.389	30.812
20 „ 1922	605.969	7.058	980.791	28.583
13 „ 1922	605.969	6.804	998.965	24.349
6 „ 1922	605.969	6.786	1.016.800	29.053
7 Mrt. 1921	636.119	19.414	1.045.825	47.849
7 Mrt. 1920	633.663	9.601	1.022.900	129.147
25 Juli 1914	162.114	8.228	310.437	6.198

Data	Totaal bedrag disconto's	Hieraan Schatkest-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Beschikbaar Metaal-saldo	Dek-kings-percentage
6 Mrt. 1922	205.261	47.000	148.352	406.291	60
27 Febr. 1922	192.367	40.000	155.711	408.716	60
20 „ 1922	191.491	40.000	143.289	410.412	60
13 „ 1922	201.832	50.000	137.340	407.370	60
6 „ 1922	206.129	45.000	147.527	402.844	58
7 Mrt. 1921	202.087	53.000	223.410	436.007	60
7 Mrt. 1920	244.078	170.000	194.080	412.534	56
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	43.521 1	75

1) Op de basis van 1/2 metaaldekking.

Uit de bekendmaking van den Minister van Financiën blijkt, dat uitstonden op:

	27 Februari 1922	6 Maart 1922
Aan schatkestpromessen..	f 509.470.000,—	f 460.250.000,—
waarv. direct bij Ned. Bk.	„ 40.000.000,—	„ 47.000.000,—
Aan schatkestbiljetten ..	„ 304.534.000,—	„ 298.146.000,—
Aan zilverbons	„ 32.035.670,50	„ 31.420.927,50
Onder de vlottende schuld is begrepen:		
Voorsch. aan de Koloniën	„ 294.812.000,—	„ 311.132.000,—
Voorschot aan Gemeenten	31 December '21	31 Januari
voor door Rijk voor hen te heffen Ink. belasting	„ 74.503.573,53	„ 80.707.933,50
Tegood v. d. Postch. & G. dst	27 Februari „ 38.505.732,17	6 Maart „ 38.571.072,17

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opelschbare schulden	Beschikbaar metaal-saldo
25 Feb. 1922	179.750	266.500	70.000	112.450	
18 „ 1922	182.250	271.500	76.000	112.750	
11 „ 1922	177.000	275.500	75.000	106.900	
21 Jan. 1922	143.967	31.418	278.156	75.409	
14 „ 1922	147.426	30.818	282.462	76.528	
7 „ 1921	147.484	30.144	284.974	117.281	
26 Feb. 1921	225.507	10.846	336.749	137.551	
28 Feb. 1920	165.821	4.950	317.204	95.017	
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalbaar	Beleeningen	Voor-schotten aan het Govu.nem.	Diverse rekeningen 1)	Dek-kings-percentage
25 Feb. 1922	154.350	900	***	53		
18 „ 1922	163.110	1.000 3	***	52		
11 „ 1922	161.900	3.000 3	***	50		
21 Jan. 1922	36.274	16.183	112.058	20.666	7.965	
14 „ 1922	36.263	15.656	119.897	12.490	11.634	
7 „ 1921	36.313	16.271	121.173	60.861	4.911	
26 Feb. 1921	37.119	31.321	114.921	41.213	29.208	
18 Feb. 1920	15.502	13.475	156.892	17.415	53.189	
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	6.446	2.228	

1) Sluitpost activa. 2) Basis 1/2 metaaldekking. 3) Creditsaldo.

DE SURINAAMSCH BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Disconto's	Dis. rekeningen ¹⁾
21 Jan. 1922....	1.476	2.069	848	1.099	1.053
14 " 1922....	1.477	2.169	831	1.171	1.130
7 " 1922....	1.477	2.159	801	1.133	1.201
31 Dec. 1921...	1.477	2.193	860	1.146	1.126
17 " 1921....	1.475	2.041	1.163	1.932	317
3 " 1921....	1.485	2.086	1.089	1.930	263
22 Jan. 1921..	1.233	2.226	1.064	2.175	260
24 Jan. 1920...	1.046	1.594	1.228	1.612	333
25 Juli 1914...	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Sluitpost der activa.**BUITENLANDSCHE BANKSTATEN.****BANK VAN ENGELAND.**

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden pond sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes.		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
1 Mrt. 1922	128.762	123.093	298.811	28.500	261.366
22 Febr. 1922	128.762	121.546	298.276	28.500	260.516
15 " 1922	128.763	121.753	302.403	28.500	264.833
8 " 1922	128.748	122.667	304.163	28.500	266.733
1 " 1922	128.752	123.587	304.306	28.500	267.145
25 Jan. 1922	128.447	122.206	305.004	28.500	267.482
2 Mrt. 1921	128.327	129.300	337.268	28.500	305.112
4 Mrt. 1920	113.598	101.155	327.529	28.500	310.080
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dekkingsperc. ¹⁾
1 Mrt. '22	47.086	81.730	17.151	118.492	24.119	17,78
22 Febr. '22	48.546	81.639	27.808	109.947	25.666	18,62
15 " '22	64.426	80.566	14.913	137.462	25.460	16,71
8 " '22	82.224	80.425	14.721	154.414	24.532	14,50
1 " '22	47.204	80.590	15.646	144.750	23.616	14,70
25 Jan. '22	45.079	83.667	14.524	120.929	24.691	18,23
2 Mrt. '21	44.394	98.925	18.236	124.469	17.477	12,24
4 Mrt. '20	52.721	92.332	22.439	135.412	30.893	17,60
22 Juli '14	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 ³ / ₈

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.**DUITSCHER RIJKBANK.**

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Darlehenskassenscheine, in duizenden Mark.

Data	Metaal	Daaraan Goud	Kassenscheine	Circulatie	Dekkingsperc. ¹⁾
23 Febr. '22	1.010.816	995.688	5.618.709	115.797.213	6
15 " '22	1.008.752	995.689	4.414.948	115.755.536	5
7 " '22	1.008.112	995.569	5.573.398	116.606.017	6
31 Jan. '22	1.009.183	995.690	5.807.290	115.375.766	6
23 " '22	1.008.706	995.391	5.238.173	111.889.606	5
14 " '22	1.007.085	995.392	3.940.304	112.593.937	4
23 Febr. '21	1.099.109	1.091.620	21.815.132	65.519.877	33
22 Febr. '20	1.114.596	1.090.995	12.325.976	39.520.197	34
22 Juli '14	1.691.398	1.356.857	65.479	1.890.895	93

¹⁾ Dekking der circulatie door metaal en Kassenscheine.

Data	Wissels	Rek. Crt.	Darlehenskassenscheine	
			Totaal uitgegeven	In kas bij de Reichsbank
23 Febr. 1922	126.295.506	22.637.811	13.448.100	5.505.200
15 " 1922	133.773.712	29.409.648	12.358.400	4.304.000
7 " 1922	126.768.936	23.077.949	13.655.500	5.464.600
31 Jan. 1922	127.752.818	23.412.452	13.867.000	5.701.000
23 " 1922	119.272.003	17.889.122	13.264.900	5.133.000
14 " 1922	124.608.539	22.136.278	12.098.800	3.836.400
23 Febr. 1921	50.999.874	13.729.893	32.570.600	21.764.100
22 Febr. 1920	37.912.438	11.840.001	24.875.100	12.289.500
23 Juli 1914	750.892	943.964	—	—

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Goud	Waarvan in het Buitenland	Zilver	Te goed in het Buitenland	Buitgew. oorsch. a/d. Staat
2 Mrt. '22	5.525.251	1.948.367	281.134	633.395	22.400.000
23 Febr. '22	5.525.251	1.948.367	280.980	630.057	22.500.000
16 " '22	5.525.078	1.948.367	280.857	627.798	22.900.000
9 " '22	5.524.965	1.948.367	280.709	624.150	23.500.000
3 Mrt. '21	5.503.351	1.948.367	265.107	658.312	26.000.000
4 Mrt. '20	5.582.145	1.978.278	251.747	735.927	26.300.000
23 Juli '14	4.104.390	—	639.620	—	—

Data	Wissels	Uitgestelde Wissels	Beleening	Bankbiljetten	Rek. Crt. Particulieren	Rek. Crt. Staat
3.312.282	50.929	2.253.431	36.258.200	2.620.968	69.677	
2.726.320	51.415	2.247.003	36.150.809	2.371.532	57.494	
2.538.083	51.706	2.285.753	36.434.600	2.452.778	24.973	
2.412.418	52.675	2.307.647	36.704.223	2.356.389	48.798	
3.145.450	318.895	2.177.951	38.145.947	3.351.237	81.534	
1.973.701	587.800	1.551.658	38.355.755	3.209.468	51.265	
1.541.980	—	769.400	5.911.910	942.570	400.590	

BANQUE NATIONALE DE BELGIQUE.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Metaal incl. buitenl. sald	Beleening van buitenl. vorder.	Beleening van prom. d. provinc	Binn. wissels en beleening	Circulatie	Rek. Crt. part.
2 Mrt. '22	328.118	84.653	480.000	733.430	6.320.242	188.958
23 Febr. '22	327.255	84.653	480.000	646.430	6.259.132	157.516
16 " '22	326.977	84.653	480.000	637.802	6.295.579	177.008
9 " '22	327.325	84.653	480.000	608.866	6.351.684	210.386
3 Mrt. '21	326.961	84.099	480.000	948.022	6.038.605	1.551.030
4 Mrt. '20	355.263	84.955	480.000	543.807	7.940.949	1.580.891

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.**FEDERAL RESERVE BANKS.**

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Goudvoorraad			Zilver etc.	F.R. Notes in circulatie
	Totaal bedrag	Dekking F.R. Notes	In het buitenl.		
15 Febr. '22	2.936.054	2.022.440	—	139.866	2.169.953
8 " '22	2.291.352	2.024.824	—	141.277	2.166.179
1 " '22	2.911.528	2.017.291	—	149.990	2.178.053
25 Jan. '22	2.904.248	2.037.485	—	154.607	2.184.001
18 Febr. '21	2.132.652	1.409.923	—	220.338	3.037.444
20 Febr. '20	1.969.814	1.259.881	112.822	65.626	2.977.124

Data	Wissels	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Algem. Dekkingsperc. ¹⁾	Percent. Gouddekking circul. ²⁾
15 Febr. '22	863.907	1.857.474	103.325	76,4	111,4
8 " '22	917.714	1.858.496	103.233	76,1	111,3
1 " '22	927.845	1.840.470	103.190	76,2	111,0
25 Jan. '22	932.882	1.778.797	103.067	77,2	111,6
18 Febr. '21	2.531.282	2.286.779	100.740	50,3	58,5
20 Febr. '20	2.890.227	2.815.450	90.531	42,7	47,4

¹⁾ Verhouding tusschen: den totalen goudvoorraad, zilver etc., en de opeischbare schulden: F. R. Notes en netto deposito's. ²⁾ Na aftrek van 35 pCt. der totale dekkingsmiddelen als dekking voor de netto deposito's.**PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.**

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Aantal banken	Totaal uitgezette gelden en beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
8 Febr. '22	807	10.873.154	1.308.450	13.689.775	3.003.848
1 " '22	806	10.878.043	1.285.175	13.627.883	2.979.403
25 Jan. '22	804	10.918.529	1.250.355	13.460.591	3.021.337
18 " '22	806	11.020.155	1.267.135	12.535.380	3.017.564
11 Febr. '21	832	16.118.019	1.308.755	13.619.536	2.917.771
13 Febr. '20	804	15.714.921	1.398.371	14.208.753	2.500.862

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 6 Maart 1922.

In overeenstemming met de eischen, ter conferentie van Cannes gesteld, bevindt Duitschland zich op het oogenblik in de noodzakelijkheid de toenadering tusschen het binnenlandsche prijsniveau en de prijzen op de wereldmarkt den vrijen loop te laten en in sommige gevallen deze ontwikkeling zelfs te bespoedigen. De achter ons liggende week heeft op dit gebied een grooten stap naar voren te aanschouwen gegeven; de kolonprijzen n.l. werden zodanig verhoogd, dat practisch het niveau van de wereldmarkt reeds bereikt is. Oorspronkelijk heeft het in de bedoeling gelegen de door deze verhooging verkregen bedragen aan te wenden tot afbetaling van de schadeloosstelling en tot het aanboren van nieuwe schachten in Opper-Silezië. Dit plan heeft men echter moeten laten waken, omdat de eischen der mijnwerkers terzelfder tijd zijn gestegen en wijl verder het onderhoud der oude schachten zooveel geld vordert, dat aan uitbreiding voorloopig niet kan worden gedacht. Tegelijkertijd met de steenkolenprijzen is de verhooging met 20 pCt. der goederentarieven op de spoorwegen effectief geworden. De duurtgolf had inmiddels reeds medio Februari door de verhooging der meel- en broodprijzen met 75 pCt. haar stimulans verkregen. Voorloopig is het nog niet duidelijk, in welke mate al deze wijzigingen hun invloed op het economisch leven zullen uitoefenen, doch zonder tegenspraak mag wel reeds worden beweerd, dat nog verschillende verhoogingen van materialen te verwachten zijn. De nieuwe kolonprijzen hebben reeds een wijziging in het prijs-niveau van ijzer te voorschijn geroepen, waaromtrent men het echter in de betreffende kringen nog niet geheel eens is geworden. De industrie kant zich met groote energie tegen de voorgestelde verhooging van Mk. 1500 per ton ijzer, maar een zoo krachtige opdrijving de concurrentie-mogelijkheid van b.v. machine- en wagon-fabrieken zeer sterk zou verkleinen. Evenals op dit bijzonder geval nemen op allerlei gebieden de verhoudingen scherper vormen aan, zoodat buitengewoon beleid en veel goede wil van alle zijden noodzakelijk zullen zijn om zonder scherpe conflicten uit de impasse te geraken.

Oogenschiijnlijk heerscht er nog een zeer gunstige conjunctuur in Duitschland. Volgens de jongste statistische gegevens overtrof in Januari 1922 de Duitse uitvoer den invoer met rond 1,7 milliard mark.

Deze schijnbaar gunstige handelsbalans is echter nauwelijks als gunstig symptoom aan te merken, daar zij in hoofdzaak is veroorzaakt door den uitvoer van grondstoffen (voornamelijk in verband met leveringen aan de Entente op grond van de geldende voorschriften), terwijl de export van fabrikaten, b.v. van textielgoederen, een vermindering aantoonst. Het gansche gebied van de Duitse economische verhoudingen toont op het oogenblik geen enkel gunstig uitzicht. In het tweede bintential dagen van Februari b.v. is de vlottende schuld opnieuw met 611 miljoen gestegen, waardoor zij is geklommen tot 259,7 milliard mark, d.i. 94,4 milliard mark meer dan bij den aanvang van het loopende fiscale jaar (1 April 1921). Onder deze omstandigheden is de vaste houding van de markt voor buitenlandsche deviezen alleszins begrijpelijk. Ondanks alle pogingen der Reichsbank, al te sterke fluctuaties door afgifte van buitenlandsche wissels tegen te gaan, heeft de dollar tegen het einde der week een notering van meer dan 240 mark bereikt en alle teekenen wijzen er op, dat de vraag naar vreemde betaalmiddelen reël is en niet aan speculatieve oogmerken toe te schrijven, zoodat een verdere rijzing te verwachten is. De feitelijke speculatie toch is door de nieuwe voorschriften wel eenigszins aan banden gelegd.

De omzetten op de effectenbeurs hebben zich van dag tot dag uitgebreid en de rijzing zou vermoedelijk nog veel grooter zijn geweest, indien de hier reeds vermelde nieuwe deviezen-voorschriften niet het aankopen van groote posten buitenlandsche betaalmiddelen en hiertoe het vastleggen van groote bedragen, die anders voor effecten-aankopen bestemd zouden zijn, hadden veroorzaakt. Toch is het index-cijfer thans reeds geklommen tot boven het tot nu toe bereikte hoogste niveau van 10 November jl.; het bedraagt thans 262 tegen 259 op genoemden datum.

De markt te Londen heeft hare vaste houding van de vorige week niet ten volle staande kunnen houden. Op de hogere koersen, speciaal wat beleggingswaarden betreft, is eenig aanbod ontstaan, dat in ieder geval een tijdelijken druk heeft uitgeoefend. Toch heeft de markt zich merkwaardig snel hersteld. De ruimte op de geldmarkt heeft nog steeds geen einde genomen en hiervan gaat bij voortdurende een stimulans op de beleggingsmarkt uit. Daarentegen zijn aandelen eenigszins op den achtergrond getre-

den. Aanvankelijk had het den schijn, alsof ook deze in den maastroom der hausse-tendens medegesleept zouden worden, doch voornamelijk petroleum- en rubberwaarden hebben hier een rem aangezet. Bij beide was de oorzaak te vinden in de marktstemming voor het ruwe product. Zoowel petroleum als rubber bleef aangeboden.

Te Parijs is de tendens ook flauwer geweest, tengevolge van de berichten uit Londen omtrent de plannen van Lloyd George. Het is nog altijd niet zeker of, en zoo ja, wanneer de conferentie te Genua zal plaats vinden en ondanks de aanvankelijke overwinningen van Poincaré ten aanzien van de besprekingen, die op de conferentie gehouden zullen mogen worden, is men te Parijs hierop toch nog niet al te gerust. Wel staat reeds vast, dat de schadeloosstelling van Duitschland niet in het geding zal worden betrokken, doch ook de kwesties ten aanzien van Rusland zijn een factor van niet te onderschatten beteekenis voor Frankrijk. Zoolang mog niet vast staat, welke punten behandeld zullen worden, toont de beurs zich afkeerig nieuwe engagementen te ondernemen.

Te New York is de groote factor van deze week geweest de introductie van de Nederlandsche Staatsleening in Wallstreet. Wel getuigt het van groot vertrouwen in de financieele en economische kracht van ons land, dat deze leening, die niet in dollars luidt, zoo grif kon worden geplaatst. Overigens was ter beurze van New York de stemming prijshoudend zonder veel fluctuaties.

Te onzent is op de beleggingsmarkt van de afgelopen week de nieuwe staatsleening mede het evenement van beteekenis geweest. Het fonds werd vooral in de eerste dagen, nadat de inschrijving was opengesteld, in ruime posten verhandeld, waarbij de koers tot 97½ pCt. kon monteeren, d.i. 1½ pCt. boven den koers van inschrijving.

Vermoedelijk heeft het succes van de leening in Amerika een sterke stimulans uitgeoefend; later daalde de belangstelling eenigszins en werden posten ten verkoop aangeboden. Eensdeels kwamen deze van speculanten, die hoopten de verkochte stukken uit de inschrijving tot lagere prijs terug te verkrijgen, anderdeels werkte de rijzing van den dollar eenige reactie aan onze markt in de hand, hoewel de arbitrage nog niet goed mogelijk is. Deze zal eerst dan in ruimere mate betracht kunnen worden, wanneer de Amerikaansche recepissen in de origineele stukken omgewisseld zullen zijn. Ondanks de reactie echter bleef het fonds op den laatsten dag van de beursweek, temens de laatste dag van inschrijving, nog boven den emissieprijs genoteerd.

	27 Feb.	2 Mrt.	6 Mrt.	Rijzing of daling.
5 % Ned. W. Sch. 1918	86 ⁵ / ₈	87 ¹ / ₂	87 ¹ / ₄	+ ⁵ / ₈
4 ¹ / ₂ % " " " 1916	84 ¹ / ₈	84 ¹ / ₂	84 ¹ / ₁₆	+ ⁹ / ₁₆
4 % " " " 1916	76 ⁷ / ₁₆	78 ⁵ / ₁₆	77 ¹³ / ₁₆	+ 1 ³ / ₈
3 ¹ / ₂ % " " "	68 ¹ / ₄	68 ³ / ₄	68 ¹ / ₂	+ ¹ / ₄
3 % " " "	57 ¹ / ₄	57 ³ / ₄	58 ¹ / ₂	+ ¹ / ₄
2 ¹ / ₂ % Cert. N. W. S.	49 ¹ / ₄	49 ⁵ / ₁₆	50 ³ / ₄	+ 1 ¹ / ₂
5 % Oost-Indië 1915	90 ¹ / ₄	90 ¹ / ₈	90 ³ / ₄	+ ¹ / ₂
6 % " " 1919	95 ⁷ / ₁₆	95 ⁵ / ₁₆	94 ¹³ / ₁₆	- ⁵ / ₈
4 % Oosten Kronenrente	1 ¹ / ₄	1 ¹ / ₄	1 ¹ / ₈	- ³ / ₈
5 % Rusland 1906	8 ¹ / ₂	8 ³ / ₄	9	+ ¹ / ₂
4 % Rusl. 97 Hope & Co.	9 ⁷ / ₁₆	9 ⁸ / ₈	9 ⁸ / ₈	- ¹ / ₁₆
4 ¹ / ₂ % China Goud 1898 ..	70	70	69 ¹ / ₄	- ³ / ₄
4 % Japan 1899	64	63 ¹ / ₂	63 ¹ / ₂	- ¹ / ₂
4 % Argentinië Buitenl..	63 ¹ / ₈	64 ⁵ / ₁₆	64 ⁵ / ₁₆	+ ¹ / ₁₆
5 % Brazilië 1895	61 ¹ / ₄	61 ¹ / ₈	62 ¹ / ₁₆	+ ¹³ / ₁₆
7 % Staatsspoor	103 ⁵ / ₁₆	104	103 ¹⁵ / ₁₆	- ¹ / ₁₆
7 % Amsterdam	103 ³ / ₈	103 ³ / ₈	103 ³ / ₈	

De aandelenmarkt heeft echter een treurigen aanblik te aanschouwen gegeven. Vooral de markt voor industriële aandelen heeft menige veer moeten laten. Aandelen Jurgens, zoowel de preferente als de gewone soorten, bleven voortdurend aangeboden en dit lot hebben aandelen van Gelder Papierfabrieken moeten deelen.

Doch ook de overige afdelingen hebben bijna alle een dalende tendens te aanschouwen gegeven. De suikermarkt feitelijk nog het minst, omdat hier de omzetten betrekkelijk gering waren. Daarentegen moesten petroleumwaarden een goed gedeelte van het avance der vorige week prijsgeven, hoewel de daling toch nog niet in verhouding was tot de prijsvermindering van het ruwe product. Onder alle omstandigheden toont het hoofdfonds te onzent grooten weerstand, die het koerspeil natuurlijk ten goede komt.

	27 Feb.	2 Mrt.	6 Mrt.	Rijzing of daling.
Amsterdamsche Bank	156	154	151	- 5
Koloniale Bank	124 ³ / ₈	122 ³ / ₄	121 ¹ / ₂	- 2 ⁷ / ₈
Ned. Handel-Mij. cert. v. aand.	137 ¹ / ₂	134 ³ / ₈	131 ¹ / ₂	- 6
Rotterd. Bankvereniging..	104 ¹ / ₄	106	105	+ ³ / ₄

Noteringen.

Data	Chicago			Buenos Ayres		
	Tarwe Mei	Mais Mei	Haver Mei	Tarwe Maart	Mais Maart	Lijnzaad Maart
4 Mrt. 22	142	63 ¹ / ₄	41	14,55 ¹ / ₂	8,80 ² / ₃	21,85 ¹ / ₂
25 Febr. '22	147 ¹ / ₈	68 ⁵ / ₈	43	14,— ¹ / ₂	8,25 ² / ₃	21,65 ¹ / ₂
4 Mrt. '21	177 ³ / ₄	71 ⁷ / ₈	47 ⁵ / ₈	17,55	10,45	15,35
4 Mrt. 20	270	143	83 ³ / ₈	16,60	6,95	26,70
4 Mrt 19	226	129	60 ¹ / ₂	10,40	4,40	18,45
20 Juli '14	82	56 ³ / ₈	36 ¹ / ₂	9,40	5,38	13,70

¹) per April. ²) Mei.

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten	6 Maart 1922	27 Febr. 1922	7 Maart 1921
Tarwe*	16,75	16,75	22,25
Rogge (No. 2 Western) ¹)	13,75	14,—	22,—
Mais (La Plata)	245,—	230,—	292,—
Gerst (48 lb. malting) .. ²)	235,—	235,—	285,—
Haver (38 lb. white cl.) .. ¹)	12,—	12,75	14,50
Lijnkoeken (Noord-Amerika van La Plata-zaad) ¹)	18,35	18,15	20,—
Lijnzaad (La Plata)	480,—	470,—	405,—

¹) p. 100 K.G. ²) p. 2000 K.G. ³) per 1660 K.G. *) Nr. 2 Hard/Red Winter Wheat.

AANVOEREN in tons van 1000 K.G.

Artikelen.	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	27 Febr./4 Mrt. 1922	Sedert 1 Jan. 1922	Overeenk. tijdvak 1921	27 Febr./4 Mrt. 1922	Sedert 1 Jan. 1922	Overeenk. tijdvak 1921	1922	1921
Tarwe	5.387	81.713	124.347	—	325	978	82.038	125.325
Rogge	—	4.467	28.432	—	—	—	4.467	28.422
Boekweit	1.395	5.433	1.090	—	—	—	5.433	1.090
Mais	10.299	166.874	143.776	882	29.330	13.044	196.204	156.820
Gerst	944	17.495	57.696	271	1.191	1.550	18.686	59.246
Haver	2.844	8.197	1.293	—	—	419	8.197	1.712
Lijnzaad	3.308	28.188	23.630	440	22.446	20.643	50.634	44.273
Lijnkoek	6.930	34.128	22.887	—	470	3.215	34.598	26.102
Tarwemeel	797	7.051	2.844	—	1.827	290	8.878	3.134
Andere meelsoorten	828	2.172	3.614	65	900	200	3.072	3.814

Voor haver wordt de importbehoefte grooter met het vorderen van het seizoen en zoowel naar Engeland als naar het vasteland werd geregeld Argentijnsche en Noord-Amerikaansche haver verkocht.

In lijnzaad was de omzet niet groot. Engeland kocht slechts weinig en kon zijn behoefte weder voor een flink gedeelte met Britsch-Indisch zaad dekken. De aanvoeren in Argentinië zijn niet groot, doch eene vermeerdering mag spoedig worden verwacht. Bovendien wordt in Britsch-Indië spoedig de nieuwe oogst beschikbaar, waarover de berichten gunstig blijven luiden, zoodat het aanbod binnenkort belooft te vermeerderen. De prijsfluctuaties voor lijnzaad bewogen zich binnen vrij enge grenzen, zoowel in Europa als in Argentinië.

Nederland. Tot stijgende prijzen kochten de Nederlandsche molenaars vrij geregeld tarwe, vooral hard winter in spoedige posities op Antwerpen en Rotterdam, terwijl vander eenige duizenden tons stoomende La Plata-tarwe hier koopers vonden. De belangstelling bepaaldt zich tot spoedig te verwachten tarwe en bij het toenemen der onzekerheid aan de markt te Chicago werd de kooplust geringer door vrees voor prijsdaling.

In mais blijft de handel in Nederland vrij levendig en nu en dan was deze week de omzet van Noord-Amerikaansche mais zeer belangrijk. De sterke prijsfluctuaties belemmerden echter een geregelden handel en vooral de laatste dagen der week werd met groote voorzichtigheid geëpereerd. De lagere prijzen van Maandag leidden echter tot eene groote uitbreiding van den omzet. Zaken in La Plata-mais zijn zeldzaam. In dit artikel is het op het vasteland nog steeds alleen Antwerpen, dat een geregelden omzet heeft. Eene stoombootlading en eene zeilading Zuid-Afrikaansche mais werden deze week naar Rotterdam verkocht.

In haver neemt de omzet toe en geregeld werden inkoop gedaan uit de Vereenigde Staten.

Lijnzaad werd niet in groote hoeveelheden gekocht. De handel bepaalde zich bijna geheel tot stoomende partijen van Argentinië.

SUIKER.

Ramingen van de voor den nieuwen oogst met beetwortelen te beplanten oppervlakte in de Europeesche productielanden werden tot nu toe nog niet gepubliceerd.

Volgens mededeelingen door F. O. Licht ontvangen uit kringen van landbouwers in Duitschland, zijn dezen van plan, vrijwel dezelfde oppervlakte als het vorige jaar met beetwortelen te bebouwen. Dit bericht beantwoordt niet aan de verwachtingen, die men in den handel omtrent den nieuwen Duitschen bietsuikeroogst koesterde, men had immers eene belangrijke uitbreiding verwacht; mocht het bovenstaande bericht binnenkort door de feiten bevestigd worden, dan zal dit allicht van gunstigen invloed op de suikermarkt zijn.

In Tsjecho-Slowakije verkeert men omtrent den

nieuwen uitzaai nog in het duister en zijn het hier hoofdzakelijk de geschillen tusschen landbouwers en fabrikanten betreffende de voor bieten te betalen prijzen, waarom de landbouwers nog niet tot eenen grooteren aanplant willen besluiten. In het afgelopen jaar was voor dit land de export van suiker eene goede bron van inkomsten en is de oude oogst thans zoo goed als geheel verkocht.

In Frankrijk rekent men in goed ingelichte kringen op eene uitbreiding van den aanplant, doch zal dit land ook verder op groote invoeren aangewezen zijn.

In Noorwegen wordt met 15 April het in 1917 ingestelde Regeeringsmonopolie voor suiker opgeheven.

De zichtbare voorraden bedragen volgens F. O. Licht:

	1922	1921	1920
Duitschland 1 Jan. ..	807.917	841.466	582.059 tons
Tsjecho-Slowakye 1 Jan.	422.095	596.877	459.878 "
Frankrijk 1 Jan.	176.815	261.727	142.593 "
Nederland 1 Jan.	157.844	166.218	81.878 "
België 1 Febr.	108.659	170.160	84.067 "
Engeland 1 Febr.	117.163	395.412	302.664 "
Totaal in Europa	1.790.493	2.431.860	1.653.139 tons
V. S. v. N.-A. 16 Febr.	111.658	81.994	67.852 "
Cuba, alle havens 18 F.	793.000	517.558	352.921 "

Totaal ... 2.695.151 3.031.412 2.073.912 tons

De suikermarkten bleven bij eenen over het algemeen kalmen handel vast gestemd.

De noteringen op de Amerikaansche markt bleven vrijwel onveranderd, nl. d.c. 2,39 voor Mei, d.c. 2,58 voor Juli, d.c. 2,73 voor September en d.c. 2,74 voor December, terwijl Spot Centrifugals genoteerd worden met d.c. 3,73.

De laatste Cuba-statistiek luidt:

Weekontvangst t. 25 Febr.	161.667	155.305	162.623 tons
Tot.ontv. 1 Dec.—25 Febr.	665.297	810.605	1.228.171 "
Werkende fabrieken	172	186	186
Weekexport tot 25 Febr.	55.421	71.998	132.248 "
Tot. exp. 1 Jan.—25 Febr.	250.338	310.467	848.041 "
Totale voorraad 25 Febr.	868.765	588.927	383.296 "
Weekexport Oude oogst ..	52.665		
Tot. voorraad " " ..	454.253		

Van de Java-markt valt geen nieuws te berichten. De belangstelling was in de afgelopen week meer op dispo-nibele suiker gericht, waar nog blanco posities ongedekt zijn, zoodat eigenaars van oude oogstuikers de prijzen op een hoog niveau konden blijven houden. Er werd het een en ander van Britsch-Indië teruggekocht. In suiker uit den nieuwen oogst ging weinig om.

Op de Amsterdamsche termijnbeurs vielen geen belangrijke fluctuaties waar te nemen. De tendens was eerder dalende en werd aan het einde der week voor Maart f 21,50 en voor Augustus f 21,75 genoteerd.

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per loopende maand	Londen			New York 96 p.Ci. Centrifugals
		Tates Cubes No. 1	White Java f.o.b. per	Amer. Granulated c i.f.	
			Maart/April	Maart/April	
1 Mrt. '22	f 21 ⁹ / ₁₆	Sh. 51/3	Sh. 23/-	Sh. 18'9	\$ cts. 3,79
22 Febr. '22	„ 21 ⁹ / ₁₆	51/3	27/-	18,9	3,73
1 Mrt. '21	„ —	72/-	42/-	38/-	5,77
1 Mrt. '20	„ —	72/-	89/-	—	11,03
4 Juli '14	„ 11 ¹⁸ / ₃₂	18/-	—	—	3,26

KATOEN.

Noteering voor Loco-Katoen.
(Middling Uplands).

	4 Mrt. '22	25 Feb. '22	18 Feb. '22	4 Mrt. '21	5 Mrt. '20
New York voor Middling ..	18,30 c	18,80 c	18,50 c	11,50 c	40,90 c
New Orleans voor Middling	17,65 c	17,13 c	16,75 c	11,— c	40,50 c
Liverpool voor Fy Middling	10,28 d	10,60 d	10,36 d	7,31 d	30,15 d

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens.
(In duizendtallen balen)

	1 Aug. '21 tot 4 Mrt. '22	Overeenkomstige perioden	
		1920—21	1919—20
Ontvangsten Gulf-Havens..	3144	3562	3352
„ Atlant. Havens	1180	1015	2321
Uitvoer naar Gr. Brittannië	1007	1175	2322
„ „ 't Vasteland.	2751	2220	2146
„ „ Japan etc...			
Voorraden in duizendtallen	4 Mrt. '22	4 Mrt. '21	5 Mrt. '20

Amerik. havens.....	1113 ¹⁾	1416	1424
Binnenland.....	1372 ¹⁾	1618	1213
New York	?	124	51
New Orleans	?	419	399
Liverpool	998	1028	1067

1) 25 Februari.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons,
Manchester, d.d. 1 Maart 1922.

Nadat prijzen gedurende eenigen tijd wat vaster zijn geweest is Amerikaansche katoen weer wat flauwer en prijzen in Liverpool openden gisteren 13 punten lager. De markt is hoofdzakelijk onder invloed van speculanten en fluctueert niet zoo heel sterk. De berichten omtrent den nieuwen oogst zijn nog al tegenstrijdig en men vermeldt goed weer in Texas, doch daarentegen vreest men weer voor groote schade door de bollweevil. Inmiddels verdwijnt de voorraad geleidelijk en van den loop der prijzen zal veel afhangen van de vooruitzichten van den nieuwen oogst. De vraag uit de industrie is wat Lancashire betreft iets beter, doch in Amerika heeft men in sommige districten arbeidsmoeilijkheden waardoor de consumptie beïnvloed kan worden. Uit Alexandrie is geen nieuws en prijzen van Amerikaansche katoen zijn over het algemeen onveranderd.

De kleine opleving in de vraag naar Amerikaansche garens, die wij in ons vorig bericht reeds vermeldden, houdt nog aan, maar is niet van veel beteekenis, zoodat prijzen ook nog weinig veranderd zijn. De binnenlandsche vraag is wat beter voor boomen en warpoops, zoodat men wel zou zeggen dat er meer getouwen aan het werk zijn, dan eenigen tijd geleden. Grove inslaggarens zijn wat beter, doch over het algemeen zijn prijzen weinig veranderd. Enkele orders zijn geplaatst in 40er mule voor Calcutta, terwijl ook Bombay getwijnde garens heeft gekocht. Voor China zijn orders geplaatst in 42/2 en 60/2, doch de vraag is nu minder waarschijnlijk ten gevolge van de daling van zilverprijzen, terwijl er bovendien groote partijen in koop zijn, die nog verzonden moeten worden. Van het Continent toont men wat meer belangstelling, hoofdzakelijk voor Amerikaansche garens, terwijl ook in Egyptische garens wel wat gedaan wordt, zoowel voor Holland als Duitschland, terwijl de vraag voor deze laatste garens zich hoofdzakelijk tot cops en gewone getwijnde garens beperkt.

De doekmarkt blijft vast, hoewel de stemming minder gunstig is dan men verleden week wel eenigszins verwacht had. Er zijn dan ook nog slechts weinig zaken tot stand gekomen hoofdzakelijk door de daling van zilverprijzen,

die een zeer ongunstigen invloed op de Chinamarkt hebben gehad. Bovendien hangt het Indische Budget boven de markt en vreest men voor een nieuwe verhooging van invoerrechten op katoenen goederen daar te lande. Over het algemeen zijn verkoopers wel wat vaster en neemt men niet meer die lage prijzen aan, die eenige weken geleden nog met succes werden geboden. De toestand is wel iets beter, doch indien deze verbetering zal aanhouden, zal men geleidelijk ook meer orders moeten boeken.

22 Feb. 1 Mrt. Oost. koersen. 21 Feb. 28 Feb.

Liverpoolnoteeringen. T.T. op Indië 1/3 ⁹/₈ 1/3 ⁹/₈
F.G.F. Sakellaridis 18,00 17,00 T.T. op Hongkong 2⁵/₁₆ 2⁴/₁₆
G.F. No. 1 Oomra 6,45 6,75 T.T. op Shanghai 3²/₁₆ 3²/₁₆

KOFFIE.

(Mededeeling van de Makelaars G. Duuring & Zoon, Kolff & Witkamp en Leonard Jacobson & Zonen).

Noteeringen en voorraden.

Data	Rio		Santos		Wisselkoers
	Voorraad	Prijs No. 7	Voorraad	Prijs No. 4	
4 Mrt. 1922	1.923.000	13.275	2.858.000	17.000	7 ¹³ / ₁₆
25 Febr. 1922	1.978.000	1)	2.769.000	17.000	1)
18 " 1922	1.928.000	13.150	2.790.000	17.000	7 ⁹ / ₁₆
4 Mrt. 1921	466.000	7.195	3.197.000	8.400	10 ¹ / ₈

Ontvangsten.

Data	Rio		Santos	
	Afgeloope week	Sedert 1 Juli	Afgeloope week	Sedert 1 Juli
4 Mrt. 1922....	56.000	3.009.000	120.000	6.036.000
4 Mrt. 1921....	81.000	2.047.000	172.000	7.969.000

1) Feestdag.

JAVA THEE.

(Opgave Pakhuismeesteren van de Thee.)

(Herleid tot 1/1 Kisten.)

Voorraad 31 Januari 1922	101.966
Sedert aangevoerd	14.243
	116.209
Sedert afgeleverd	31.103
Voorraad heden	85.106
Waarvan in de eerste hand	23.707

Amsterdam, 28 Februari 1922.

KAPOK.

(Opgave van de Makelaars Gebrs. van der Vies, Amsterdam.)

Kapokstatistiek op 28 Februari 1922.

Importeurs:	Voorr.	Aanv.	Verk.	Voorr.
	1 Jan. 1922	tot 28 Feb.	tot 28 Feb.	op 28 Feb.
H. G. Th. Crone.....	115	3154	3269	—
Edgar & Co.....	—	60	—	60
Van Eeghen & Co.	—	1524	1464	60
Handel en Cultuur Mij. . .	44	578	406	216
Hand. Venn. Maintz & Co.	199	125	324	—
Van Heekeren & Co.	—	353	353	—
Hoving & Beer.....	157	—	157	—
Internationale Prod. Cie.	348	1753	2101	—
Koning Teves & Co.	—	150	150	—
Landb. Mij. „Geboegan”..	64	88	142	10
Mirandolle Voûte & Co...	—	4065	4065	—
Ned. Mij. v. Overzeehandel.	3617	—	2872	745
C. Strauss Evans	—	472	—	472
Weise & Co.....	1298	1157	2455	—
Zweedsche Oost-Ind. Cie.	173	1490	1663	—
Order.....	—	495	495	—
	6015	15464	19916	1563

COPRA.

De markt was aanvankelijk vrij geanimeerd gestemd. Later was er minder kooplust, doch het aanbod van Java en Ned. Ind. f.m.s. is zoo gering, dat de prijzen bijna niet lager gingen.

De noteeringen zijn:

Java f.m.s. stoomend	f 30 ¹ / ₈
Latere termijnen	„ 30,—

6 Maart 1922.

RUBBER.

Hoewel de markt in het begin der week zeer flauw was en prijzen verder terugliepen, trad er in den loop der week een herstel in en sloot de markt vaster op hoogere prijzen. De slotnoteeringen op de termijnmarkt luiden:

einde voorafgaande week:			
Prima Crêpe Maart	46 c.	46 c.
" " April/Juni	48 "	47 1/2 "
" " Juli/Sept.	49 1/2 "	— "
Smoked Sheets Maart	46 1/2 "	46 1/2 "
" " April/Juni	47 1/2 "	47 1/2 "
" " Juli/Sept.	48 1/2 "	— "

6 Maart 1922.

HUIDEN.**Bericht van de firma Grisar & Co.**

De eerste dagen der week waren feestdagen in Argentinië en voor de laatste dagen werden slechts enkele zaken vermeld in Frigorifico's.

De markt in het algemeen is zeer rustig met weinig kooplust voor prima huiden; alleen goedkope tweede en derde klas huiden trekken de aandacht. Nog slechts 500 Liebig huiden zijn van de laatste inschrijving overgekocht. Voor het verkochte is de prijs van 12 1/4 d. c.f.f. uitgeleverd gewicht ten volle gehandhaafd. Offerte voor Saladeros Hervideros luiden op 10 1/4 d. c.f.f. verschepingsgewicht.

Te Rotterdam werden enkele partijen afwijkende huiden tot lage prijzen afgedaan.

Inlandsche huiden. Parijs gaf ca. 10 pCt. daling, doch de koers der Franc was ca. 6 pCt. hooger dan einde Januari. Hollandsche huiden zijn flauw. Duitsland koopt zeer onbeduidend en met de opnieuw ingetreden daling der markten zullen de zaken nog meer worden bemoeilijkt.

Kalfsvellen: Vette vellen lager. Nuchtere vellen geheel verlaten.

Looistoffen: Vast. Noteeringen Forestai 10/- hooger. Rotterdam, 4 Maart 1922.

METALEN.**Loco-Noteeringen te Londen:**

Data	Ijzer Clew. No. 3	Koper Standard	Tin	Lood	Zink
6 Mrt. 1922..	nom.	60.-/-	144.17/6	20.15/-	25.2/6
7 Febr. 1922..	nom.	59.15/-	147.15/-	20.12/6	24.10/-
20 " 1922..	nom.	58.-/-	144. /-	19.17/6	24.-/-
13 " 1922..	nom.	61.12/6	153.5/-	21.-/-	24.5/-
7 Mrt. 1921..	nom.	66.-/-	153.5/-	18.2/6	26.5/-
20 Juli 1914..	51,4	61.-/-	145.15/-	19.-/-	21.10/-

VERKEERSWEZEN.**INKLARINGEN.****DELFIJL.**

Landen van herkomst	Januari 1922		Januari 1921	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenl. havens.	2	336	2	559
Groot-Brittannië	1	624	—	—
Duitschland	7	1.334	14	5.553
Noorwegen	1	85	—	—
Zweden	—	—	2	601
Denemarken ..	1	789	—	—
Rusland-Oostz.h.	—	—	1	650
Finland	—	—	2	435
België	3	633	—	—
Chili	—	—	1	2.346
Totaal	16	3.801	22	10.144
Nationaliteit.				
Nederlandsche ..	8	1.914	7	4.409
Duitsche	7	1.098	13	5.134
Zweedsche	—	—	1	304
Deensche	1	789	—	—
Andere	—	—	1	297
Totaal	16	3.801	22	10.144

(A. van Dijk.)

IJMUIDEN.

Landen van herkomst	Februari 1922		Februari 1921	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenl. havens.	7	3.743	15	9.731
Groot-Brittannië	94	64.237	66	42.234
Duitschland	19	29.123	35	31.905
Noorwegen	3	2.016	2	1.048
Zweden	2	791	5	2.693
Denemarken ..	2	1.174	2	720
Finland	—	—	3	1.404
België	2	2.984	2	5.740
Frankrijk	6	2.169	12	4.366
Spanje	—	—	7	8.291
Portugal	—	—	1	454
Italië	5	5.309	—	—
Oostenr.-Hong., Griekenland..	1	978	—	—
Levant	2	1.991	—	—
Roem., Bulgarije	—	—	1	1.619
And. Midd. Zeeh.	1	646	1	735
Ov Westk. Afrika	4	8.463	2	1.733
Achter-Indië....	—	—	2	8.411
Ned. Oost-Indië.	5	21.223	8	32.041
And. Aziat. hav.	—	—	1	4.367
Vereen. Staten..	1	2.623	5	17.869
Ned. West-Indië- Ned. Antillen..	4	9.913	7	10.785
Argent., Uruguay	3	18.415	2	13.434
Totaal	161	175.798	179	199.580
Periode 1 Jan. — 31 Januari ..	378	428.261	372	427.377
Nationaliteit.				
Nederlandsche ..	88	116.884	99	122.524
Britsche	47	40.276	36	48.023
Duitsche	14	10.871	27	14.061
Noorsche	4	2.701	4	2.980
Fransche	4	3.005	6	726
Zweedsche	3	1.380	4	3.211
Deensche	1	681	—	—
Vereenigde Stat.	—	—	2	7.601
Andere	—	—	1	454
Totaal	161	175.798	179	199.580

(Vereenigde Scheepsagenturen van Halverhout & Zwart en Zurmühlen & Co.)

VLISSINGEN.

Landen van herkomst	Januari 1922		Januari 1921	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenl. havens.	3	16.865	1	466
Groot-Brittannië	29	203.704	37	206.872
België	—	—	1	1.805
Frankrijk	—	—	1	1.618
Italië ¹⁾	4	8.643	8	4.230
Levant ²⁾	15	7.810	15	6.983
Totaal	51	237.022	63	221.974
Nationaliteit.				
Nederlandsche ..	42	225.560	35	200.791
Britsche	3	3.951	16	16.669
Duitsche	1	2.384	6	1.881
Noorsche	1	1.344	—	—
Belgische	2	1.036	6	2.633
Fransche	1	750	—	—
Zweedsche	1	997	—	—
Totaal	51	237.022	63	221.974

¹⁾ Bijleggers. ²⁾ Sleepbooten.

(B. Stofkoper.)

SCHEEPVAART.
GRAAN.

Data	Petro-grad Londen/ R'dam	Odessa Rotter- dam	All. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotter- dam	Bristol Kanaal	Rotter- dam	Enge- land
27 F.-4 Mrt. 1922	—	—	18 c. ²	4/9	33/9	33.9
20-25 Febr. 1922	—	—	18½ c. ²	4,6	32/6	32.6
28 F.-5 Mrt. 1921	—	—	—	—	37/6	37.6
1-6 Mrt. 1920	—	—	—	8/6 ¹	180/-	112.6 ¹
Juli 1914	11 d.	7/3	1/11¼	1/11¼	12/-	12/-

¹) Per ton stukgoed. ²) Per 100 lbs.

KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bor- deaux	Genoa	Port Said	La Plata Rivier	Rotter- dam	Gothen- burg
27 F.-4 Mrt. 1922	7/-	14/6	16/-	14/6	6/6	9/-
20-25 Febr. 1922	7/-	14/-	15.6	14/-	6/6	9/3
28 F.-5 Mrt. 1921	9/-	19/3	18/3	21/6	—	12/6
1-6 Mrt. 1920	—	75/-	77/6	—	—	—
Juli 1914	fr. 7,-	7/-	7/3	14/6	3/2	4/-

Graan Petrograd per quarter van 496 lbs. zwaar, Odessa per unit, Ver. Staten per quarter van 480 lbs. zwaar.

Overige noteringen per ton van 1015 K.G.

ADVERTENTIËN.

Gemeentebestuur van Brussel

Bezoekt BRUSSEL en zijn Derde Officieele Jaarbeurs

van 3 April tot 19 April 1922

Vergelijk de wereldproductie, vereenigd in een speciaal daartoe ge-
eigend geheel, hetwelk alle takken omvat der industrie

Vraag kosteloze toegangskaarten aan

Bespreek logies bij het Beheer der Jaarbeurs 19, Grootte Markt, Brussel

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ.

Gestort Kapitaal f 80.000.000,—
Statutaire Reserve f 18.979.250,—
Buitengewone Reserve f 22.660.000,—

Hoofdkantoor: AMSTERDAM.

Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.

Vestigingen in NEDERLANDSCH-INDIË, STRAITS-SETTLEMENTS, BRITSCH-INDIË, CHINA en JAPAN.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten. — Incasseeringen en Finan-
cieeringen. — Schriftelijke en Telegrafische Credieten. — Reiscredietbrieven — Deposito's.
— Rekeningen-Courant. — Administratie van Effecten en alle andere Bankzaken

RENTEVERGOEDING VOOR DEPOSITO'S BIJ DE KANTOREN IN NEDERLAND:
Met één jaar opzegging 4½ PCT. Voor andere termijnen nader overeen te komen.